



# PANORAMA MIASTA

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA  
NR 7/212 • TCZEW • **SIERPIEŃ 2008 r.** ISSN 1234-5911

## WOJSKO WYSZŁO NA ULICE



Defilada z udziałem ponad dwustu żołnierzy, prezentacja sprzętu wojskowego, msza polowa - tak uczcili tczewianie święto Wojska Polskiego. Paradzie przyglądało się kilkuset mieszkańców Tczewa, którym nie przeszkodził padający deszcz. Była to pierwsza taka defilada w powojennej historii Tczewa i pierwsza w północnej Polsce. Organizatorzy parady chcą, aby była to impreza cykliczna. Jest więc szansa, że za rok również wojsko wyjdzie na ulice.

Więcej na str. 3.

## W NUMERZE

- 5-7 września - IX Międzynarodowy Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA Tczew - Europa
- Straż Miejska na rowerach
- Sezon inwestycyjny w pełni
- Przystań zaprasza na szantowe wtorki
- Rozrywka dla młodzieży, szkolenia dla urzędników - nowe projekty unijne

## Bez samochodu

20 września, w związku z Europejskim dniem bez samochodu, zapraszamy do udziału w rowerowym przejeździe ulicami Tczewa. Zbiórka o godz. 12.00 za dworcem PKP.

O szczegółach poinformujemy na stronie [www.tczew.pl](http://www.tczew.pl)

## KTO JEST KIM W RADZIE MIEJSKIEJ

### Zbigniew Urban

Ma 39 lat. Urodził się i mieszka w Tczewie. Radnym Rady Miejskiej został po raz pierwszy. Należy do klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości. Jest przewodniczącym Komisji Rewizyjnej oraz członkiem Komisji Finansowo-Budżetowej. Pracuje również w Komisji Statutowej oraz Komisji ds. nazewnictwa ulic. W Radzie Miejskiej reprezentuje mieszkańców osiedla A. Garnuszeńskiego. Lobbuje na rzecz zagospodarowania terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w nieszce za blokami przy ul. Jedności Narodu 28-32, a także przeprowadzenia generalnego remontu i przebudowy tej ulicy, jako wspólnej inwestycji samorządu miejskiego i powiatowego.



Jest prezesem zarządu klubu szachowego UKS „Centrum” Tczew i od ponad 30 lat czynnym szachistą. Jest także członkiem zarządu powiatowego Prawa i Sprawiedliwości oraz przewodniczącym koła miejskiego PiS w Tczewie.

Absolwent Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Ukończył podyplomowe studia z matematyki i informatyki na Uniwersytecie Gdańskim, a w ubiegłym roku podyplomowe studia prawnomenedżerskie na Politechnice Gdańskiej. Obecnie pracuje w Starostwie Powiatowym. Jest żonaty, ma 4 dzieci.

## Kioski internetowe w magistracie

W Urzędzie Miejskim w Tczewie zainstalowane zostały ogólnodostępne kioski internetowe. Za ich pomocą można przeglądać strony internetowe oraz wysyłać wiadomości. Kioski znajdują w czterech punktach - w budynku głównym UM na parterze, w pawilonie UM, w punkcie informacyjnym dotyczącym rewitalizacji Starego Miasta - przy ul. Chopina 33 oraz w Urzędzie Stanu Cywilnego.

Dzięki kioskowi internetowemu mieszkańcy miasta mogą łatwo uzyskać interesujące ich informacje dotyczące m.in. Tczewa, samorządu miasta. Korzystanie z internetu jest bezpłatne.



## Gimnastyka korekcyjna inaczej

W związku z likwidacją zajęć gimnastyki korekcyjnej w Powiatowym Ośrodku Sportu w II LO przy ul. Marysienki, od nowego roku szkolnego „korekta” odbywać się będzie w czterech punktach:

- w Gimnazjum nr 1 (ul. Czyżykowska 69) - zajęcia dla dzieci z rejonu Szkoły Podstawowej nr 10, 5 oraz Gimnazjum nr 1
- w Szkole Podstawowej nr 7 (ul. Pionierów 7) - dzieci z rejonu SP 7
- w Szkole Podstawowej nr 12 (ul. Topolowa 23) - dla dzieci z Suchostrzyg (SP -8, SP 12, Gimnazjum nr 3)
- w Tczewskim Centrum Sportu i Rekreacji (ul. Wojska Polskiego 28A) - dzieci z SSP 2, SP 11 oraz Gimnazjum nr 2).

W ubiegłym roku szkolnym z zajęć gimnastyki korekcyjnej ok. 400 uczniów uczęszczających do tczewskich szkół.

## ILU NAS JEST?

- Na początku lipca 2008 r. w Tczewie zameldowanych było 60 200 osób, w tym 59 218 na pobyt stały i 982 na pobyt czasowy. Od początku czerwca 2008 r. ubyło 80 mieszkańców miasta.
- Na początku sierpnia 2008 r. w Tczewie zameldowanych było 60 195 osób, w tym 59 209 na pobyt stały i 986 na pobyt czasowy. Od początku lipca 2008 r. ubyło 5 mieszkańców miasta.

## XXV SESJA

Proponowany porządek obrad XXV sesji Rady Miejskiej w Tczewie na dzień 28 sierpnia 2008 r. o godz. 10.00 w sali konferencyjnej im. F. Fabicha w Urzędzie Miejskim w Tczewie

### I. Część pierwsza:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 26 czerwca i 14 lipca 2008 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa.
6. Informacja ze zgłoszonych interpelacji przez radnych w okresie od 26 czerwca do 27 sierpnia 2008 r.

### II. Część druga:

1. Informacja z wykonania budżetu miasta za I półrocze 2008 r.
2. Informacja o przebiegu wykonania planów finansowych samorządowych instytucji kultury za I półrocze 2008 r.,
3. Informacja o umorzonych zaległościach wobec budżetu miasta za I półrocze 2008 r.
4. Informacja z realizacji interpelacji radnych za I półrocze 2008 r.
5. Informacja z działalności placówek oświatowych w roku szkolnym 2007/2008.
6. Informacja z działalności Młodzieżowej Rady Miasta w roku szkolnym 2007/2008.
7. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - 7.1 zmieniająca uchwałę w sprawie rozmiaru i zasad udzielania zniżek nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli pedagogów, logopedów i psychologów,
  - 7.2 zmiany statutu Centrum Wystawienniczo – Regionalnego Dolnej Wisły w Tczewie,
  - 7.3 zmieniająca uchwałę w sprawie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Tczewa na lata 2006 – 2013,
  - 7.4 wyrażenia zgody na przejęcie w drodze cesji umów użyczenia sprzętu medycznego przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy w Tczewie, Tczewskie Centrum Zdrowia sp. z o.o. od Zespołu Opieki Zdrowotnej w Tczewie.
  - 7.5 zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu miasta na 2008 rok.
8. Zgłaszanie interpelacji i wniosków.
9. Wolne wnioski, oświadczenia.

Zapraszamy na stronę: [www.tczew.pl](http://www.tczew.pl)

obsługiwaną przez



**TCZ.PL**

TCZ.PL Sp z o.o.  
ul. Gdańska 33, 83-110 Tczew  
tel. 058 777-10-33  
e-mail: [biuro@tcz.pl](mailto:biuro@tcz.pl)  
[www.tcz.pl](http://www.tcz.pl)

## DYŻURY W SPRAWIE SKARG I WNIOSKÓW MIESZKAŃCÓW

Prezydent Miasta, Zenon Ody przyjmuje interesantów – w środy od godz. 14<sup>00</sup> do 16<sup>00</sup>.

Zastępcy Prezydenta Miasta, Mirosław Pobłocki – w poniedziałki od godz. 14<sup>00</sup> do 15<sup>00</sup>,

Zenon Drewna – w poniedziałki od godz. 14<sup>00</sup> do 15<sup>30</sup>.

Przewodniczący Rady Miejskiej, Włodzimierz Mroczkowski – w środy od godz. 15<sup>45</sup> do 16<sup>45</sup>.

Sekretarz Miasta, Skarbnik Miasta, naczelnicy i pracownicy wydziałów przyjmują interesantów we wszystkich sprawach, w tym skarg i wniosków, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu Miejskiego.

## Jedyna taka defilada w północnej Polsce

# Wojsko na ulicach Tczewa

Pierwsza w powojennej historii naszego miasta i jedyna w Polsce północnej defilada wojskowa odbyła się w Tczewie z okazji Święta Wojska Polskiego. Mieszkańcy mieli okazję uczestniczyć we mszy polowej, zobaczyć maszerujące oddziały, również w historycznych strojach i poznać bojowy sprzęt, którym posługują się saperzy.



W uroczystościach uczestniczyli mieszkańcy Tczewa, przedstawiciele samorządu miasta i powiatu, duchowieństwo, kombatanicy. Rozpoczęła je polowa msza św.

Ppłk Zdzisław Świniarski, dowódca 16. Tczewskiego Batalionu Saperów przypomniał historyczne okoliczności ustanowienia Święta Wojska Polskiego. Święto obchodzone jest 15 sierpnia na pamiątkę zwycięskiej bitwy warszawskiej w 1920, stoczonej w czasie wojny polsko-bolszewickiej. Wprowadzone ustawą Sejmu z 30 lipca 1992 r., obowiązującą od 13 sierpnia 1992 r.

W czasie II Rzeczypospolitej dzień ten obchodzono jako Święto Żołnierza. Nie zostało nigdy anulowane żadnym aktem prawnym. Obchodzono je uroczysto w okresie II wojny światowej w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie i w Wojsku Polskim do 1947 roku. W następnych latach zaniechano jego obchodów i ustanowiono Dzień Wojska Polskiego (12 października) - upamiętniając w ten sposób chrzest bojowy 1 Dywizji Piechoty im.

Tadeusza Kościuszki pod Lenino. W latach 1990-1992 święto obchodzone w dniu 3 maja, w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Jak podkreślił Zenon Ody, prezydent Tczewa, nasze miasto może być dumne, że stacjonuje tu 16. Tczewski Batalion Saperów. Wojsko uczestniczy w wielu ważnych dla miasta wydarzeniach, często także organizacyjnie wspiera przedsięwzięcia samorządu Tczewa. - Wojskowych wpływów w Tczewie nie trzeba zbyt długo szukać - Włodzimierz Mroczkowski, przewodniczący Rady Miejskiej jest przecież byłym dowódcą tczewskiej jednostki - powiedział prezydent.

Po przemówieniach i uroczystym Apelu Pamięci Oręża Polskiego rozpoczęło się to, na co wszyscy czekali najbardziej - defilada. Aleją Zwycięstwa jako pierwsza ruszyła Orkiestra Reprezentacyjna 16. Dywizji Zmechanizowanej z Elbląga. Za nią maszerował 16. Tczewski Batalion Saperów oraz Kompania Honorowa i najbardziej widowiskowa - w historycznych strojach - Chorągiew Huzarska Marszałka Woj. Pomorskiego i Szwadron Ochotniczy 18 Pułku Ułanów. Defiladę zakończył pokaz sprzętu wojskowego.

Na zakończenie uroczystości odbył się koncert w wykonaniu Orkiestry Reprezentacyjnej 16. Dywizji Zmechanizowanej z Elbląga.

Organizatorami obchodów byli dowódca 16. Tczewskiego Batalionu Saperów oraz samorządy miasta i powiatu.

## Mieszkańcy mają głos

# Jaka nazwa dla bulwaru nad Wisłą?

Bulwar nad Wisłą nie ma jeszcze swojego patrona. Do Komisji ds. Nazewnictwa Ulic wpłynęły dwie propozycje, aby temu coraz bardziej popularnemu zakątkowi miasta nadać imię zmarłego w ubiegłym roku regionalisty - Romana Landowskiego (taki wniosek złożyło Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej) lub założyciela miasta - księcia Sambora II.

Komisja uznała, że nadanie nazwy tak ważnemu miejscu w Tczewie jakim jest bulwar nad Wisłą, wymaga szerokich konsultacji społecznych. Stąd prośba do mieszkańców, aby przedstawili swoje propozycje.

Wnioski należy składać do 31 października 2008 roku w Biurze Rady Miejskiej w Tczewie pl. Piłsudskiego 1, (Urząd



W wyborze patrona dla bulwaru nadwiślańskiego mają pomóc mieszkańcy.

Miejski - pokój 13 - 15) lub na adres e-mail: [info@um.tczew.pl](mailto:info@um.tczew.pl).

W listopadzie 2008 r. Komisja zapozna się ze wszystkimi wnioskami i zaproponuje prezydentowi miasta nazwę dla bulwaru nad Wisłą.

## KRÓTKO

### • Sinfonietta Cracovia w Tczewie

Prezydent Miasta Tczewa zaprasza na Wielki Koncert Orkiestry SINFONIETTA CRACOVIA pod dyrekcją Jerzego Maksymiuka. Koncert odbędzie się 30 sierpnia o godz. 19.30 w kościele NMP Matki Kościoła.

W programie:

J.S. Bach - Aria z III suity orkiestrowej D-dur; C. Debussy/J. Maksymiuk - „Dziewczyna o włosach jak len”, transkrypcja na orkiestrę smyczkową; P. Czajkowski - Serepada C-dur op. 48 na orkiestrę smyczkową; W. Kilar - Orawa na orkiestrę smyczkową.

Sponsorem koncertu jest Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna.

### • Czas do szkoły

1 września naukę w tczewskich szkołach podstawowych oraz gimnazjach samorządowych rozpocznie ponad 6400 uczniów.

W SP nr 10 naukę rozpocznie 644 uczniów, w SP 5 - 391, w SP 7 - 291, w SP 8 - 314, w SP nr 10 - 770, w SP 11 - 815 i w najliczniejszej z tczewskich szkół - SP 12 - aż 1050 dzieci.

Do Gimnazjum nr 1 uczęszczać będzie 845 uczniów, do Gimnazjum nr 2 - 517, zaś do Gimnazjum nr 3 - 800.

Są to dane z połowy sierpnia br.

**Uwaga, konkurs!****Zaprojektuj fontannę**

**Do 30 września do godz. 11:00 Urząd Miejski czeka na prace konkursowe na opracowanie projektu koncepcyjnego fontanny na placu Hallera w Tczewie, wraz z niezbędnymi przyłączami: wodno – kanalizacyjnym i elektrycznym oraz zagospodarowaniem najbliższego otoczenia.**

Średniowieczny układ urbanistyczny, w którego granicach znajduje się projektowana fontanna wpisany jest do rejestru zabytków woj. pomorskiego – na etapie wykonywania projektu budowlanego rozwiązania architektoniczne będą wymagały uzyskania pozytywnej decyzji Konserwatora Zabytków.

**Konkurs adresowany jest do osób:**

- posiadających uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności
- posiadających niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz dysponujących potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia w tym osobami posiadającymi uprawnienia do projektowania w branży architektonicznej, konstrukcyjno-budowlanej, sanitarnej, elektrycznej oraz winni być wpisani na listę członków właściwej Izby Inżynierów i Architektów.

**Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody:**

- zdobywca I nagrody otrzyma zaproszenie do negocjacji na wykonanie pełnobrazowej dokumentacji projektowej fontanny – formy przestrzennej zlokalizowanej na Rynku Starego Miasta w Tczewie, łącznie z niezbędnymi przyłączami: wodno-kanalizacyjnym i elektrycznym, wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia.
- II nagroda – pieniężna w wysokości 3 000 brutto
- III nagroda – pieniężna w wysokości 1 500 brutto

Pełnobrazowa dokumentacja projektowa obejmować będzie: projekt budowlany (7 egz.), projekt wykonawczy (7 egz.), kosztorys inwestorski (1 egz.), przedmiar robót (7 egz.), harmonogram robót (7 egz.), specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót (7 egz.), wymagane uzgodnienia celem uzyskania pozwolenia na budowę.

Koszt wykonania kompletnej dokumentacji projektowej nie może być wyższy niż 62 000 PLN brutto. Termin wykonania kompletnej dokumentacji projektowej został określony na dzień 15.12.2008 r.

**Dodatkowych informacji udziela:**

Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Tczewie, tel. (058) 77 59 313. Tam również oraz na miejskiej stronie internetowej [www.bip.tczew.pl](http://www.bip.tczew.pl) dostępny jest regulamin konkursu.

**Obradowali tczewscy radni****Potrzebne środki na renowację mostu i szczepionki dla nastolatków**

**Możliwości renowacji mostu tczewskiego, szczepionki przeciwko rakowi szyjki macicy dla tczewskich nastolatków, możliwości przekazania dróg powiatowych miastu, zmiany w statucie Młodzieżowej Rady Miasta - o tych m.in. sprawach dyskutowali radni podczas czwartej sesji Rady Miejskiej.**

Dyskusję wywołała sprawa ewentualnego dofinansowania przez samorząd miasta szczepień przeciwko wirusowi HPV powodującego raka szyjki macicy. O tym, że takie szczepienia są potrzebne nie było w radzie żadnych wątpliwości. Problemem jest ich bardzo wysoki koszt. Obecnie w budżecie miasta na profilaktykę zdrowotną przeznaczonych jest 50 tys. zł (z tych środków finansowane są m.in. prześwietlenia klatki piersiowej), natomiast koszt szczepienia przeciw HPV oszacowano na ok. 400 tys. zł - i to tylko dla jednego rocznika dziewcząt. Nie mogłaby to być jednak akcja jednorazowa. Co roku musiałby być poddawany zabiegowi kolejny rocznik młodych dziewcząt.

Temat pojawił się już w lutym, gdy podczas posiedzenia Komisji Polityki Społecznej ofertę szczepień przedstawiła jedna z firm farmaceutycznych - Nie powiedzieliśmy wówczas „nie” - tłumaczyła podczas sesji radna Bożena Chylicka. - Chcieliśmy poznać liczbę dziewcząt, które należałoby poddać szczepieniu i koszty, jakie taka akcja za sobą niesie. Sprawa wróci pod obrady komisji po wakacjach.

- To temat, który musimy dokładnie rozważyć i poszukać najlepszego rozwiązania - powiedział Zenon Ody, prezydent Tczewa. - Profilaktyka w odcywie efekcie jest bardziej skuteczna i mniej kosztowana niż leczenie. Kwota wymagana na szczepienia jest wysoka, można jednak wziąć pod uwagę kryterium dochodowe i od niego uzależnić wysokość dofinansowania. Ostatecznie to jednak Rada Miejska musi podjąć taką decyzję.

Radni zgodzili się, że sprawy nie można opuścić. Zapewne powróci więc ona na jednej z najbliższych sesji. W Tczewie na raka szyjki macicy zapada rocznie kilkadziesiąt osób.

Kontrowersje wywołała także sprawa mostu tczewskiego. 150-letni obiekt, który Amerykańskie Towarzystwo Inżynierskie uznało za międzynarodowy zabytek inżynierii budowlanej, niszczeje. Radni zaproponowali, aby odnowienie przynajmniej zabytkowych wieżyczek było formą uczczenia jubileuszu 750-lecia miasta. Oszacowano, że na najpilniejsze prace potrzeba ok. 6 mln zł. Radny Krzysztof Misiewicz zaproponował wpisanie tego zadania do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Jak powiedział prezydent Zenon Ody, pojawiła się szansa na uzyskanie środków unijnych na renowację, ale tylko zabytkowej części mostu (do rejestru zabytków wpisano jedynie trzy najstarsze przęsła mostu). Z takim wnioskiem do ministra kultury musiałby jednak wystąpić wojewódzki konserwator zabytków. Jak powiedział prezydent, samorząd Tczewa będzie zabiegał, aby tak się stało. Zdaniem prezydenta, most powinien trafić w ręce skarbu państwa. Ani powiat, który mostem zarządza, ani miasto, ani nawet samorząd wojewódzki nie są w stanie podźwignąć finansowego ciężaru rekonstrukcji mostu. Odbudowanie całego mostu i przywrócenie go do



stanu świetności to koszt rzędu 160 mln zł.

Prezydent Tczewa przypomniał, że od lat czynione są starania zmierzające do ratowania mostu. Efekty to zaliczenie mostu do grona międzynarodowych zabytków inżynierii budowlanej. Makieta mostu wykonana przez uczniów dawnego Technikum Kolejowego prezentowana była w Muzeum Techniki w Warszawie oraz w Berlinie (dzisiaj można ją oglądać na dziedzińcu CWRDW). W ubiegłym roku w Tczewie odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona mostowi tczewskiemu w 150-lecie jego powstania.

W akcję na rzecz uratowania mostu angażuje się coraz więcej osób. Henryk Demps, pochodzący z Tczewa mieszkaniec Hamburga, zbierał podpisy pod specjalną petycją adresowaną do Parlamentu Europejskiego. O moście rozmawiali z parlamentarzystami tczewscy radni, którzy w czerwcu gościli w sejmie. Na rzecz zabytku lobują parlamentarzyści z Kociewia.

Po ponad dwóch latach obowiązywania dotychczasowego Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Tczewa, do dokumentu wprowadzono kilka zmian.

Zgodnie z uchwałą przyjętą podczas czwartej sesji, uogólniono zapis dotyczący opiekuna MRM, którym po zmianach może być każdy radny, wyznaczony przez przewodniczącego Rady Miejskiej w Tczewie. Dotychczas funkcja ta była ograniczona do osób będących członkami Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej RM. Sprecyzowano także zapis dotyczący miejsca zamieszkania radnego Młodzieżowej Rady. Dotychczas osoba będąca członkiem MRM musiała być uczniem tczewskiej szkoły gimnazjalnej lub ponadgimnazjalnej, ale nie było konieczne, by była mieszkańcem Tczewa. Członkowie Młodzieżowej Rady otrzymują legitymację radnego upoważniającą ich do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską w Tczewie. Natomiast z przywileju tego mogą korzystać tylko mieszkańcy Tczewa. By wszyscy członkowie Rady mogli posiadać takie same prawo, zdecydowano o wprowadzeniu do Statutu Młodzieżowej Rady zapisu dotyczącego miejsca zamieszkania członka Rady. Kolejny nowy zapis dotyczy zakazu łączenia przez członka Młodzieżowej Rady Miasta Tczewa, mandatu radnego Młodzieżowej Rady Powiatu Tczewskiego. Wprowadzono go, by uniknąć powielania działań prowadzonych przez obie rady.

Ponadto radni zdecydowali o przekazaniu powiatowi tczewskiemu 37 tys. zł w formie dotacji celowej na zakup systemu wspomagania dowodzenia Centrum Powiadomienia Ratunkowego przy Komendzie Powiatowej Straży Pożarnej w Tczewie.

M.M.

## Powiat chce przekazać drogi miastu

# Kłopotliwy prezent

O ewentualności przejęcia części dróg powiatowych przez miasto rozmawiano podczas czwartej sesji Rady Miejskiej. Zdaniem urzędników powiatowych, definicji drogi powiatowej odpowiada zaledwie ok. 14 km dróg w Tczewie, spośród 35 km zarządzanych przez powiat. Dla miasta przejęcie dróg powiatowych oznaczałoby dodatkowe koszty związane z ich utrzymaniem.

Jak powiedział **Wacław Pobłocki**, geodeta ze Starostwa Powiatowego, droga powiatowa to z definicji taka, która łączy siedzibę powiatu z miejscowościami będącymi siedzibami gmin oraz siedziby gmin między sobą. Tej definicji odpowiada ok. 14 km z 35 km dróg powiatowych w Tczewie. Na terenie całego powiatu spośród ponad 200 km dróg zarządzanych przez powiat, definicji odpowiada ok. 27 km.

- Problem dotyczy nie tylko Tczewa, ale wszystkich powiatów - tłumaczył **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa - W miastach jest wielu zarządców dróg, a nie wszyscy są dla siebie równymi partnerami. Zda-



Rondo przy placu Piłsudskiego to jedna z wielu inwestycji powiatowych, wspartych z budżetu miasta.

jemy sobie sprawę, że powiat ma mniejsze możliwości finansowe na realizację inwestycji drogowych, a drogi powiatowe służą też tczewianom. Dlatego samorząd miasta od początku powstania powiatu wspiera jego zadania. W ciągu dziesięciu ostatnich lat na inwestycje dotyczące dróg powiatowych budżet miasta przeznaczył blisko 10 mln zł, a wliczając w to środki planowane na 2009 r., będzie to łącznie ok. 16 mln zł. Nie jest więc tak, że miasto nie interesuje się drogami, którymi zarządza powiat. Są w mieście ta-

kie drogi, które w całości sfinansował budżet miasta - np. Rokicka, gdzie powiat przygotował jedynie dokumentację.

Wiceprezydent M. Pobłocki przedstawił propozycję rozwiązania problemu. Zgodnie z nią wszystkie drogi powiatowe na terenie Tczewa należałoby podzielić na trzy grupy:

1. drogi, które nadal będą posiadały status drogi powiatowej - będą to główne ciągi komunikacyjne Tczewa. Inwestycje realizowane na tych drogach byłyby finansowane w połowie z budżetu miasta, w połowie z budżetu powiatu i po stronie powiatu leżałoby przygotowanie dokumentacji na ewentualne inwestycje;
2. drogi, które według miasta powinny zmienić kategorię na drogi gminne - są to drogi ewidentnie lokalne, osiedlowe lub te, które w ciągu ostatnich 10 lat zostały wyremontowane głównie ze środków miasta oraz drogi, gdzie planowane są miejskie inwestycje. Zanim miasto przejmie te drogi, starostwo musi jednak uregulować ich stan prawny (m.in. sprawy własności działek pod drogami);
3. pozostałe drogi nadal byłyby po stronie powiatu, ale zarząd nad nimi przejąłoby miasto. W efekcie kosztami inwestycji miasto i powiat dzieliłoby się po połowie, ale przygotowanie dokumentacji byłoby zadaniem miasta.

### Inwestycje na drogach powiatowych, które finansowo wspierało miasto Tczew

(w nawiasach finansowy wkład miasta):

- 1998 r. - ul. Pionierów - (335 288 zł)
- 1998/1999 - al. Zwycięstwa (2 032 866 zł), ul. Robotnicza (502 792 zł), ul. Bema (181 980 zł)
- 2001 r. - ul. Broniewskiego (879 544 zł)
- 2002 r. - ul. Norwida (915 000 zł)
- 2005 r. - rondo pl. Piłsudskiego (400 000 zł), ul. Rokicka - odcinek od al. Kociewskiej do ul. Jagiellońskiej (1 350 000 zł)
- 2007 r. - przebudowa układu komunikacyjnego stanowiącego dojazd do węzła autostradowego Stanisławie (150 000 zł); modernizacja układu komunikacyjnego trasy obwodowej „podmiejskiej” - etap ul. Rokicka (300 000 zł); budowa zatoki autobusowej przy ul. Nowowiejskiej oraz remont zatok autobusowych przy ul. 30 Stycznia (120 000 zł)
- 2008 r. - modernizacja układu komunikacyjnego trasy obwodowej „podmiejskiej” - etap ul. Rokicka (2 000 000 zł); przebudowa układu komunikacyjnego stanowiącego dojazd do węzła autostradowego Stanisławie (400 000 zł)

**RAZEM: 9 567 470 zł**

Założenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na 2009 r.:

- przebudowa układu komunikacyjnego stanowiącego dojazd do węzła autostradowego Stanisławie (4 450 000 zł); modernizacja układu komunikacyjnego trasy obwodowej „podmiejskiej” - etap ul. Rokicka (1 750 000 zł).

## Samorządowcy w Sejmie RP

Delegacja Rady Miejskiej w Tczewie gościła w czerwcu w Sejmie RP, na zaproszenie posła Ziemi Tczewskiej Jana Kulasa. Samorządowcy zwiedzili najważniejsze sale sejmowe, a także gabinety klubów parlamentarnych.

Wielkim zaszczytem dla delegacji z Tczewa było spotkanie z Bogdanem Borsewiczem, marszałkiem Senatu RP, a także Honorowym Obywatelem Miasta Tczewa oraz z Bronisławem Komorowskim - marszałkiem Sejmu RP. Obaj marszałkowie żywo interesowali się sprawami naszego miasta. Przyjęli także pisemne podziękowanie od Ludwika



Kiedrowskiego, dyrektora Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Rodzinnej Familia Tczew za objęcie honorowym patronatem tej imprezy.

## Nowa hala na manhattanie

# Przybyły 22 sklepy



8 sierpnia otwarta została nowa hala na targowisku przy ul. Żwirki, tzw. manhattanie. W hali znajduje się 22 punktów handlowych różnej branży, większość z nich zajmują kupcy z tzw. drewniaków rozebranych zanim rozpoczęła się budowa.

W uroczystym otwarciu wzięli udział, oprócz handlowców ze Stowarzyszenia Kupców Tczewskich „Świt”, przedstawiciele samorządu miasta, powiatu. Przywitał ich radny Roman Kucharski. Symboliczną wstęgę przecięli poseł Jan Kulas, Zenon Ody, prezydent Tczewa, Andrzej Krajewski, były prezes Świt i Teresa Łoboda - Pelplińska, obecna prezes. - Dzięki inicjatywnie stowarzyszenia „Świt”, powstał w Tczewie kolejny obiekt handlowy, który będzie służył mieszkańcom naszego miasta - powiedział prezydent Zenon Ody. - Życzę, aby dzięki niemu kupcy mogli realizować swoje cele, a mieszkańcy chętnie korzystali z ich oferty. Będzie to możliwe, gdy towar będzie ciekawy, a ceny przystępne.

Budowa nowej hali trwała około dziesięciu miesięcy - Inwestycja kosztowała 2 mln zł, całą kwotę pokryli handlowcy - powiedziała Teresa Łoboda - Pelplińska. - Wykonawcą inwestycji była firma ISO Kolbudy.

## Kończą się remonty dróg, budynki komunalny - w grudniu

# Sezon inwestycyjny w pełni

**Budowa domu komunalnego, modernizacja dróg miejskich, remonty w szkołach i przedszkolach - sezon inwestycyjny w pełni.** Trwają także prace nad przygotowaniem dokumentacji dla przyszłorocznych zadań. Zapewne wielu tczewian spacerujących nad Wisłą zauważyło, że już wkrótce bez problemu będzie można przejechać rowerem od ul. Ceglarskiej aż do bulwaru - kończy się budowa łącznika między ul. nad Wisłą i Nadbrzeżną.

### Budynek komunalny

Do połowy grudnia ma się zakończyć budowa dwukondygnacyjnego domu komunalnego przy ul. Nowowiejskiej. Wprowadzi się do niego 18 rodzin. Będzie tam 10 mieszkań 1-pokojowych, cztery 2-pokojowe i cztery 3-pokojowe. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań to 885,8 m<sup>2</sup>. Wykonana zostanie droga dojazdowa wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz 10 miejsc parkingowych. Prace budowlane rozpoczęto na początku maja, obecnie wykonywana jest konstrukcja więźby dachowej. Koszt inwestycji to ok. 2,8 mln zł. Wykonawcą jest Firma Usługowo-Handlowa Lemar ze Skarszew.

Jednocześnie przygotowывается jest dokumentacja na kolejnych osiem budynków komunalnych, które mają powstać przy ul. Prostej. Łącznie będą tam 144 mieszkania. Budowa pierwszych dwóch ma się rozpocząć w 2009 r.

### Drogi i chodniki

Rozpoczął się pierwszy etap budowy układu drogowego na osiedlu przy ul. Czatkowskiej. Etap ten obejmuje budowę odcinka o długości 180 mb oraz przebudowę odcinka ul. Czatkowskiej w miejscu powstania nowego skrzyżowania - o długości ok. 180 mb. Zadanie obejmuje także wykonanie kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągu. Koszt inwestycji to ok. 1,6 mln zł.

Trwa przebudowa ulic Czerwonego Kapurka oraz Jasia i Małgosi. Wykonana tam zostanie droga o nawierzchni bitumicznej, chodniki i ścieżka rowerowa, wraz z odwodnieniem i oświetleniem.

Na przełomie sierpnia i września zakończy się przebudowa dojazdów do bloków mieszkalnych przy ul. Wyzwolenia i Saperskiej wraz z budową miejsc postojowych i remontem ciągów pieszych. Powstanie 50 miejsc postojowych w rejonie ul. Saperskiej i 64 miejsca w rejonie ul. Wyzwolenia. Zadanie obejmuje również oświetlenie i odwodnienie terenu.

We wrześniu rozpocznie się przebudowa ul. Księżniczki Dobrawy (droga i chodniki o nawierzchni z kostki betonowej, odwodnienie). Zakończyła się budowa parkingu o powierzchni ok. 150 m<sup>2</sup> przy ul. Kubusia Puchatka. Trwa przebudowa ul. Tetmajera polegająca na połączeniu jej z ul. Ceglarską, budowie nowych miejsc postojowych, wykonaniu nowej nawierzchni, chodników, odwodnienia i oświetlenia. Termin zakończenia prac mija 31 października. Kończy się przebudowa pętli autobusowej na Czyżykowie. Oprócz nowej nawierzchni, inwestycja obejmuje odwodnienie i oświetlenie pętli.

Rozpoczęto przebudowę ul. Starowiejskiej - efektem będzie nowa nawierzchnia bitumiczna, chodniki z kostki betonowej, kanalizacja deszczowa oraz oświetlenie. Trwa także przebudowa ul. Chrobrego, wraz z oświetleniem.

Kończy się budowa ciągu spacerowego i ścieżki rowerowej pomiędzy ulicami Nad

Wisłą i Nadbrzeżną. Dzięki temu można już przejechać rowerem od ul. Ceglarskiej do bulwaru nadwiślańskiego.

### Z powiatem

Na zadanie „Modernizacja układu komunikacyjnego trasy obwodowej podmiejskiej (I etap)” przeznaczono w tegorocznym budżecie miasta 2 mln zł, które zostaną przekazane jako pomoc finansowa dla powiatu tczewskiego. W ramach zadania na 2008 r. przebudowana ma zostać ul. Rokicka (powiatowa) na odcinku od skrzyżowania z al. Kociewską do granic miasta (bez wiaduktu). Prace zostały rozpoczęte. Jednocześnie zlecone zostało wykonanie dokumentacji projektowej na budowę nowego wiaduktu w ciągu ul. Rokickiej. Ta część zadania zostanie wykonana w przyszłym roku. Całe zadanie finansowane jest w połowie z budżetu miasta, w połowie z budżetu starostwa.

Wspólnie z powiatem oraz samorządem województwa pomorskiego będzie przebudowywany układ drogowy od Mostu Tczewskiego do węzła autostradowego w Stanisławiu. Ze względu na ograniczone środki finansowe marszałek zdecydował ograniczyć zakres projektu do niezbędnego minimum. Tym samym po stronie powiatu i miasta do realizacji pozostało wybudowanie wiaduktu w ul. Wojska Polskiego. Miasto przekazało powiatowi pomoc finansową wysokości 400 tys. zł na wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy wiaduktu. Przetarg już został ogłoszony. Wniosek o dofinansowanie inwestycji ma zostać złożony do Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Pomorskiego.

### W szkołach i przedszkolach

Letnie miesiące to tradycyjnie czas remontów w szkołach i przedszkolach. Zakończono remont drogi dojazdowej i chodnika na terenie SSP 2, zakończono prace związane z izolacją fundamentów i odprowadzeniem wód opadowych z terenu SP 5, wykonano ogrodzenie od strony ul. Mostowej i wykonano izolację ścian fundamentowych w Gimnazjum nr 2 i 3. W Przedszkolu nr 9 wykonano instalacje centralnego ogrzewania - wymieniono kotłownię węglową na gazową. Kończy się remont korytarza na II piętrze w SP 10, trwa jeszcze remont posadzki w Gimnazjum nr 2. Wkrótce rozpocznie się budowa auli i szatni w Gimnazjum nr 1, jeszcze w tym roku planowana jest modernizacja ogrodzenia w Przedszkolu nr 9.

### Dla sportowców

Trwa budowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 12. zadanie przewiduje wykonanie boiska wielofunkcyjnego o sztucznej nawierzchni wraz z odwodnieniem, oświetleniem płyty boiska oraz ogrodzeniem. W wyniku inwestycji szkoła otrzyma dwa boiska do gry w koszykówkę, boisko do siatkówki, boisko do gry w piłkę ręczną oraz do gry w piłkę nożną.

Przy Szkole Podstawowej nr 11 powstanie natomiast boisko w ramach programu „Moje boisko - Orlik 2012” dofinansowane z budżetu państwa oraz budżetu samorządu województwa pomorskiego. Zadanie obejmuje wykonanie boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni trawiastej, boiska o sztucznej na-



Do nowego budynku komunalnego przy ul. Nowowiejskiej wprowadzi się 18 rodzin.

wierzchni do koszykówki i siatkówki, budynku socjalnego, wykonanie tzw. piłkochwyłów, ogrodzenia oraz oświetlenia boisk. Został już ogłoszony przetarg na pierwszy etap prac (wykonanie nawierzchni wraz z odwodnieniem), przetarg na pozostałą część zadania zostanie ogłoszony we wrześniu br.

Jeszcze w tym roku ma się rozpocząć budowa boiska piłkarskiego (70x110 m) o sztucznej nawierzchni przy ul. Ceglarskiej. Przetarg na realizację inwestycji ma zostać ogłoszony we wrześniu.

### Remonty budynków

Zakończony został remont budynku Straży Miejskiej. Wykonano nowe instalacje elektryczne i teletechniczne oraz wodno-kanalizacyjne. Skute zostały stare i wykonane nowe tynki i okładziny ceramiczne, wykonano nowe podłogi, wyremontowano dach, wykonano izolację termiczną ścian zewnętrznych, prace elewacyjne. Wykonano także izolację wewnętrzną i zewnętrzną ścian piwnicznych w budynku głównym Urzędu Miejskiego.

Trwa remont budynku przy ul. Zamkowej 8. Zadanie obejmuje wymianę konstrukcji dachu i wymianę pokrycia dachowego, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian podziemia, rozbiórki i uzupełnienie fragmentów ścian wewnętrznych, wymianę instalacji elektrycznej, naprawę tynków i podłóg, wyposażenie mieszkań w urządzenia sanitarne, wykonanie schodów. W budynku remontowanych jest łącznie 6 mieszkań.

Końca dobiega także remont budynku przy ul. Obr. Westerplatte 11. Tam ocieplono ściany zewnętrzne, wykonano izolację termiczną dachu, prace elewacyjne, remont dachu, częściowo wymieniono stolarkę, naprawiono tynki, podłogi, wymalowano mieszkania, wymieniono instalację elektryczną, wykonano izolację przeciwwilgociową ścian podziemia. Remont obejmował łącznie 8 mieszkań. Kończy się również remont przy ul. Lecha 9, gdzie remontowanych jest 5 mieszkań. Tam również wymieniana jest konstrukcja i pokrycie dachu, schody do piwnic i wykonywana izolacja ścian piwnic, częściowo wymieniana jest stolarka, docieplane ściany zewnętrzne, wymieniana instalacja elektryczna, naprawiane tynki i podłogi, malowane mieszkania.

Jeszcze w tym roku planowane jest wykonanie podjazdów do budynków gminnych, w których znajdują się niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (NZOZ Czyżykowo przy ul. Konarskiego 15, NZOZ Medipol przy ul. Jagiellońskiej 29 i ul. Armii Krajowej 19).

M.M.

## W Tczewie bezpieczniej Straż Miejska na rowerach



Rowerowa ekipa Straży Miejskiej z komendantem Andrzejem Jachimowskim.

Strażnicy miejscy przesiedli się na rowery - od lipca, w każdy weekend, dwa rowerowe patrole kontrolują rejony często odwiedzane przez tczewian i turystów, miejsca rekreacji i wypoczynku, a jednocześnie miejsca, gdzie dość często zdarzały się wcześniej akty wandalizmu. Teren ich działania to przede wszystkim bulwar nad Wisłą i niecka na Czyżykowie, a także rejon Starego Miasta.

- Głównym zadaniem patrolu jest oddziaływanie prewencyjne i to rzeczywiście się sprawdza - tłumaczy **Andrzej Jachimowski**, komendant Straży Miejskiej w Tczewie. - Interwencji jest bardzo dużo. Efektem rowerowych patroli jest choćby to, że w Parku Miejskim niemal nie spotyka się już osób spożywających alkohol. Mniej takich osób jest też na bulwarze nad Wisłą. To sprawia, że tczewianie mogą spokojnie korzystać z uroków tych zakątków miasta. Patrole rowerowe będą kontynuowane, do czasu jak pozwoli pogoda.

Ponadto do zadań patroli rowerowych należy interweniowanie w sytuacjach gdy dzieci przebywają nad wodą bez opieki, przeciwdziałanie wszelkim objawom wandalizmu i wybrykom chuligańskim, reagowanie w przypadkach zagrożenia porządku. Strażnicy baczną uwagę zwracają także na osoby wyprowadzające psy - czy przestrzegają one regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a więc m.in. czy psy wyprowadzane są na smyczy i nie zanieczyszczają miejsc publicznych.

W rejonie Starego Miasta strażnicy skupiają swoją uwagę głównie na ruchu kołowym na placu Hallera i przyległych ulicach, zwalczaniu nielegalnego handlu, szczególnie na głównych ciągach komunikacyjnych i spacerowych.

**Uwaga!** Straż Miejska przedłużyła swoje dyżury w dni wolne od pracy. W nocy z piątku na sobotę oraz z soboty na niedzielę dyżur trwa **do godz. 2.00**. Przypominamy telefony do Straży Miejskiej w Tczewie: 058 531-39-61 oraz alarmowy 986.

## Mamy przystań - czas na statek?

Mamy już przystań, teraz czas na statek - do takiego wniosku doszedł Tadeusz Wrycza, inicjator powołania Społecznego Komitetu Budowy Śródlądowego Statku Pasażersko - Wycieczkowego. Komitet chce zebrać fundusze na statek wycieczkowy - koszty przedsięwzięcia oszacowano wstępnie na 2 mln zł. Nie wiadomo jeszcze, kto będzie armatorem jednostki. Mimo wielu sceptycznych głosów, członkowie komitetu są zdecydowani prowadzić zbiórkę. Liczą na wsparcie unijnych środków.

Komitet liczy około 20 osób. Do współpracy zaproszono przedstawicieli samorządów oraz stowarzyszeń i instytucji z regionu Dolnej Wisły. Do tego grona weszli m.in. Włodzimierz Mroczkowski, przewodniczący Rady Miejskiej w Tczewie, Zenon Drewa, wiceprezydent Tczewa, Alicja Gajewska, dyrektor CWRDW, Eleonora Lewandowska, prezes Tow. Miłośników Ziemi Tczewskiej, także Ludwik Orczyk, wicestarosta nowodworski, Andrzej Hegele, Paweł Gałat. - Swoje poparcie dla idei budowy statku zadeklarował także senator Andrzej Grzyb - powiedział Tadeusz Wrycza.

Ideą założycieli komitetu jest zebranie pieniędzy na statek pasażersko - wycieczkowy, który służyłby mieszkańcom i turystom. Inicjatorom szczególnie zależy na tym, aby jednostkę wykorzystywało młode pokolenie. Nie wiadomo natomiast, do kogo formalnie należałaby jednostka, ani kto by ją utrzymywał.

Jak powiedział Mirosław Pobłocki, wiceprezydent Tczewa, sama idea ożywienia żeglugi wiślanej jest bardzo pozytywna, ale zebranie 2 mln zł mało realne. Wystarczy przypomnieć sobie jakie były problemy z zebraniem dużo mniejszej kwoty na budowę pomnika Jana Pawła II.

Sprawa własności i utrzymania ewentualnej jednostki także budzi wątpliwości. Zdaniem wiceprezydenta, budową czy wynajmowaniem statku powinien się zająć prywatny armator, a samorząd pomógłby stworzyć odpowiednie warunki dla jego działalności. Już w tej chwili w Tczewie prywatny przewoźnik proponuje rejsy po Wiśle, z czego korzysta m.in. młodzież szkolna. Jeśli będzie zapotrzebowanie, zapewne oferta będzie szersza.

Inicjator przedsięwzięcia nie daje jednak za wygraną i zamierza skupić jak najwięcej osób i organizacji wokół swojej idei. - Za publiczne środki wybudowano już Dar Pomorza i Dar Młodzieży - przekonuje Tadeusz Wrycza.

## W Muzeum Wisły

### Szkoła Morska na wystawie

Do końca października w Muzeum Wisły można zwiedzać Wystawę „Szkoła Morska w Tczewie 1920-1930. Kolebka kadr Polskiej Marynarki Handlowej”. Ekspozycja przygotowana przez Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku we współpracy z Salą Tradycji Akademii Morskiej w Gdyni obejmuje lata 1920-1930, czyli okres, w którym powstała i działała w Tczewie pierwsza Szkoła Morska.

- Tczew aspiruje do miana miasta kolejarzy, chce być postrzegany jako miasto, w którym rozpoczęła się II wojna światowa, bo to tu padły strzały już kilkanaście minut przed rozpoczęciem ataku na Westerplatte - powiedział prezydent Zenon Odyja podczas otwarcia ekspozycji. - Ta wystawa udowodni, że Tczew to także kolebka polskiego szkolnictwa morskiego. Tczew pamięta o

Szkole Morskiej i ludziach, którzy ją tworzyli. Ulica, przy której znajduje się dawny budynek szkoły Morskiej - dziś I LO, nosi nazwę Szkoły Morskiej. Mamy Osiedle Garnuszewskiego, ulicę Borchardta.

Na wystawie można odnaleźć informacje związane z Tczewem okresu międzywojennego - siedzibą Szkoły, pierwszymi egzaminami w Warszawie i jej uroczystym otwarciem w Tczewie 8 grudnia 1920 roku. Znaczna część wystawy jest poświęcona organizacji nauczania, ukazaniu sylwetek wykładowców oraz uczniów. Objeździe można kolekcję tzw. białych kruków edytorskich, pierwszych w języku polskim podręczników fachowych do nauki morskiego zawodu autorstwa profesorów szkoły. Na wystawie zaznaczono również epizody z życia spo-



lecznego i kulturalnego szkoły: fotografie ze spotkań towarzyskich, karnety i inne pamiątki z integrującego dorocznego Balu Morskiego. Ważna część ekspozycji dotyczy praktyk morskich na statkach szkolnych. Większość dokumentów i fotografii, udostępniono po raz pierwszy szerszej publiczności.

## Pro Domo Trsoviensi

# Szukamy kawalerów



Do 30 września na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej można kierować wnioski o przyznanie Medalu „Pro Domo Trsoviensi”. Jest to wyróżnienie przyznawane przez Radę Miejską za znaczące osiągnięcia dla Tczewa i jego mieszkańców.

Medal można przyznawać za działalność naukową, gospodarczą, społeczną, kulturalną i sportową oraz inne osiągnięcia promocyjne, przydające miastu splendoru lub wyraźne korzyści mieszkańcom. Może być przyznawany mieszkańcom miasta oraz osobom spoza Tczewa.

Kandydatów do wyróżnienia zgłaszają instytucje, organizacje, zakłady pracy i inne formalnoprawne zbiorowości w tym Klub „Pro Domo Trsoviensi” oraz grupy składające się z co najmniej 30 mieszkańców Tczewa. Do wniosku należy dołączyć szczegółowe uzasadnienie wraz z ocenami, recenzjami, czy opiniami bądź innymi dowodami uzasadniającymi wystąpienie o przyznanie Medalu. Złożone wnioski opiniuje kapituła, w skład której wchodzi dotychczasowi laureaci medalu. Kapituła przedstawia przewodniczącemu Rady Miejskiej w terminie do 10 listopada każdego roku wyniki swojej pracy w postaci zaopiniowanych wniosków i ustala listę nominowanych za dany rok.

Dniem wręczenia medalu jest Dzień Tczewa, przypadający 30 stycznia.

### Laureaci „Pro Domo Trsoviensi”

Franciszek Fabich • Wyższa Szkoła Morska w Gdyni • Miasto Witten • Roman Landowski • Obwód Lecznictwa Kolejowego w Tczewie • Jerzy Kubicki • Tadeusz Abt • Janusz Kortas • Czesław Glinkowski • Henryk Lemka • Elżbieta Grzenkowska-Hawryluk • Józef Krawczykiewicz • Włodzimierz Ziółkowski • Mieczysław Polewicz • Mieczysław Lzydorek • Urszula Gieldon • Norbert Jatkowski • Stanisław Zaczyński • Józef Ziółkowski • Koło Polskiego Związku Filatelistów nr 5 w Tczewie • Hugo Fortenbacher • Brunon Drowa • Tadeusz Gryś • Adam Murawski.

## Co nowego w Unii Europejskiej?

# Rozrywka dla młodzieży, szkolenia dla urzędników



• 3 lipca 2008 r. został podpisany list intencyjny pomiędzy Gminą Miejską Tczew i Gminą Miasta Sopot w sprawie partnerskiej współpracy na rzecz przygotowania projektu „Lepszy Urząd. Profesjonalna i efektywna administracja samorządowa”. Jego realizacja zostanie podjęta, gdy projekt otrzyma dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Istotą projektu jest wdrożenie usprawnień zarządczych w określonych obszarach funkcjonowania urzędu oraz zarządzania projektami w oparciu o metodykę PRINCE 2. Realizacja projektu ma na celu przeszkolenie kadry kierowniczej urzędu, a następnie wdrożenie PRINCE 2 na poziomie całej organizacji. Nowoczesne podejście do zarządzania, zastosowanie zbioru najlepszych praktyk, ujętych w spójny i kompletny system procedur oraz technik wpłynie na zwiększenie efektywności pracy pracowników urzędu.

W projekcie, którego liderem jest Gmina Miasta Sopot, oprócz Tczewa, wzięłyby również udział samorządy miast, gmin i powiatów: Pruszcz Gd, Pszczółki, Kartuzy, Kościerzyna, Wejherowo, Rumia, Reda, Puck.

• Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu V Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki uzyskał projekt „Akademia Samorządowca”, w ramach którego planuje się przeprowadzenie cyklu szkoleń dla pracowników urzędów miast i gmin. Zaplanowane działania obejmują szkolenia językowe, ogólne i specjalistyczne, mające podnieść kompetencje kadr urzędów. Projekt realizowany będzie przez 2 lata - od października 2008 r. do września 2010 r.

Liderem projektu jest Akademia Kształcenia Zawodowego z Gdańska, a partnerami: gmina i miasto Tczew, Malbork, Starogard Gdański, Pszczółki oraz Dzierżog.

• W ramach projektu „Dialog o Tolerancji – obóz dla młodzieży z miast partnerskich Tczewa” współfinansowanego z Programu „Europa dla Obywateli”, w dniach 21 – 30 lipca 2008 r., na terenie bazy harcerskiej niedaleko Osieka, odbył się obóz młodzieżowy, którego uczestnikami byli przedstawiciele trzech państw: Litwy, Łotwy i Polski,



Harcerski Dzień Dziecka to jedna z propozycji realizowanych w ramach projektu „Aktywni z harcerzami...”

w wieku od 13 do 16 lat (łącznie 32 uczestników). Przedstawiciele Litwy i Łotwy to młodzi ludzie z miast partnerskich Tczewa, Birżai i Aizkraukle. Młodzież spędziła aktywnie 10 dni pod opieką tczewskich harcerzy. Wśród atrakcji sportowych, jakie zorganizowano uczestnikom obozu, wymienić można zajęcia z zakresu żeglarstwa, strzelectwa, wspinaczki, biegi na orientację, gry zespołowe, wycieczki oraz zajęcia rekreacyjne. Ponadto młodzież wzięła udział w warsztatach tematycznych dotyczących nietolerancji i dyskryminacji w Unii Europejskiej.

• Projekt „Aktywni z harcerzami. Wykorzystanie atrakcyjności lokalnych zasobów Tczewa i okolic dla promocji zdrowego trybu życia”, w ramach którego od stycznia 2008 r. odbywają się różnego typu imprezy, cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Działania zaproponowane w projekcie to propozycje aktywności w terenie, zbudowane na bazie doświadczeń harcerskich, zorganizowane w sposób otwarty dla wszystkich chętnych. Wędrowki szlakami kociwskimi, impreza na orientację, czy Harcerski Dzień Dziecka przyciągnęły uczestników z całego miasta. Na organizowane cyklicznie w okresie wakacyjnym spływy kajakowe również nie brakowało chętnych. Uczestnicy imprez mogli liczyć na ciepły posiłek, upominki, materiały informacyjne i promocyjne. Już wkrótce czekają na mieszkańców miasta i okolic trzy kolejne „aktywne” działania, gdyż projekt trwać będzie do października 2008 r.

## Automobile nad Wisłą

# Czar starych samochodów

Kolumna złożona z około trzydziestu starych samochodów pojawiła się 21 lipca na bulwarze nad Wisłą. Do Tczewa przyjechały załogi z Danii, Holandii, Niemiec i Polski. Uczestnicy rajdu zaprezentowali tczewianom swoje motoryzacyjne „cacka”. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się najstarszy z samochodów - Dodge Standard z 1928 r. Mężczyźni liczyli na małą przejażdżkę, dla kobiet były to wymarzone auta na drogę poślubną.

Po postoju nad Wisłą, kierowcy zabytkowych aut, przyozdobionych flagami z nazwą

naszego miasta - prezentem od tczewskiego magistratu - ruszyli zwiedzać Tczew. Odwiedzili m.in. cud unijnych funduszy - Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły.

Organizatorami Międzynarodowego Rajdu Starych Samochodów - Żuławy 2008, na którego trasie znalazł się Tczew był Klub Antycznych Automobili i Rajdów „CAAR” z siedzibą w Warszawie.

Polski Klub Antycznych Automobili i Rajdów - CAAR powstał w 1991 roku jako siostrzane stowarzyszenie klubów CAAR działających od lat m.in. w Wielkiej Brytanii,



Niemczech, Holandii, Austrii i Francji. Od samego początku zrzeszał miłośników starej motoryzacji, którzy zainteresowani byli nie tylko kolekcjonowaniem zabytkowych pojazdów, ale również aktywnym uprawianiem turystyki motorowej przy ich wykorzystaniu.



## Dni Ziemi Tczewskiej

# Atrakcji nie brakowało

**Bad Boys Blues, Martyna Jakubowicz, osada Wikingów, Jarmark Sambora, obóz harcerski, lunapark to tylko niektóre atrakcje, które w miniony weekend przyciągnęły na bulwar tysiące tczewian. Podczas tegorocznych Dni Ziemi Tczewskiej (20-22 czerwca) każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Zadbali o to organizatorzy - Centrum Kultury i Sztuki, Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji oraz samorząd miasta.**

Tradycyjnie Dni Ziemi Tczewskiej poprzedził plener plastyczny. Odbił się już po raz czternasty, a jego efekty zaprezentowano podczas wernisażu w CKiS - 20 czerwca. W przeddzień, również w ramach Dni Ziemi Tczewskiej, otwarta została wystawa w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły - „Tczew miastem kolejarzy.”

Piątkowy wieczór na bulwarze był Świętem Młodzieży. Specjalnie dla niej CKiS zaprosiło zespoły Fisz Emade Tworzywo oraz grupę Vavamuffin. W sobotę najsłynniejsze przeboje szwedzkiej grupy ABBA, popularnej w latach 70. przypomnieli zespół „Abba Dance”. Po nim wystąpiła gwiazda wieczoru - Bad Boys Blues. Koncertowi towarzyszyły dodatkowe nagłośnienia, a to co działo się na scenie można było zobaczyć także na

telebimach. W niedzielę na bulwarze wystąpiła tczewska grupa GTC promując swoją najnowszą płytę. Na zakończenie weekendu usłyszeliśmy grupę Blue Sounds i Martynę Jakubowicz.

Muzycznym atrakcjom towarzyszyło też wiele innych propozycji. Harcerze z tczewskiego hufca rozbili obóz, do którego zapraszali wszystkich chętnych na harcerskie gry i zabawy. Duże zainteresowanie wzbudziła osada Wikingów - można było poznać dawne rzemiosła, sposób wykonywania biżuterii i prostych narzędzi, gry, jakimi umilali sobie czas dawni mieszkańcy północnej Europy oraz postrzelać z łuku. Na chętnych czekał statek Wikingów, którym można było ruszyć w rejs po Wiśle. Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej zapraszało na kociewskie jądło do Chaty Myśliwskiej. Strawę dla ducha przygotowała Miejska Biblioteka Publiczna



*Wioska Wikingów wzbudziła duże zainteresowanie.*

w Chacie Literackiej. Nie brakowało gier, konkursów, regionalni artyści prezentowali swoje prace. Zwolennicy większej dawki adrenaliny mogli skorzystać z atrakcji lunaparku.

Dzieci chętnie korzystały też z placów zabaw, którym przybyły nowe urządzenia. Na uczestników DZT czekały liczne punkty gastronomiczne.

## Święto miasta z partnerami

# 10 lat współpracy Tczewa z Birżai i Werder

**Przedstawiciele pięciu miast partnerskich odwiedzili Tczew podczas Dni Ziemi Tczewskiej. Była to okazja do wspólnego świętowania jubileuszu 10-lecia współpracy między Tczewem a Birżai na Litwie oraz Werder w Niemczech. Goście uczestniczyli w zawodach rekreacyjno-sportowych miast partnerskich, zwiedzili m.in. przystań, Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły, wzięli udział w imprezach na bulwarze.**

W Tczewie gościli przedstawiciele Dębna, Beauvais we Francji, londyńskiej dzielnicy Barking&Dagenham oraz wspomnianych Birżai i Werder. Ogromne zainteresowanie wzbudził pochodzący z Nigerii burmistrz Barking&Dagenham - Emmanuel Obasohan z żoną, zwłaszcza gdy na oficjalne spotkanie z samorządem miasta przybyli w tradycyjnych strojach.

Partnerskie potyczki zorganizowało Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji. W szranki stanęło po trzech przedstawicieli każdego z miast. Pierwszym sprawdzianem było rzucanie łotkami do tarczy. Tutaj najlepsi okazali się przedstawiciele Dębna. Kolejna dyscyplina wymagała jak najdłuższego rzutu piłką. Zawodnicy rzucaли piłką do koszykówki stojąc na brzegu basenu. Najlepsi okazali się przedstawiciele Birżai. Ostatnią dyscypliną polegała na strzeleniu gola do pustej bramki - niby proste, ale nie jeśli zamiast piłki do nogi jest piłka do rugby. Z tą konkurencją najlepiej poradzili sobie tczewianie. Poziom był bardzo wyrównany - o ostatecznym wyniku zadecydowały dwie dogrywki.

Ostatecznie puchar za dobyte pierwsze miejsca w turnieju otrzymali przedstawiciele Dębna, drugie miejsce zdobyli - Tczew, trzecie - Birżai.

Po części rekreacyjnej przyszła pora na oficjalne spotkanie w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły. Głównym

akcentem spotkania był jubileusz 10-lecia partnerstwa między Tczewem a Birżai i Werder. Obie umowy o partnerstwie podpisano w Dniu Tczewa - 30 stycznia 1998 r.

- Współpraca partnerska, do której zobowiązały się strony dotyczyła rozwijania kontaktów mających na celu poznawanie wartości kulturalnych naszych regionów oraz krajów, współdziałania w dziedzinie wymiany kulturalnej osób indywidualnych oraz grup muzycznych, śpiewaczych, tanecznych i innych - przypomnieli **Zenon Ody**, prezydent Tczewa. - Zobowiązaliśmy się także do przekazywania informacji o walorach turystycznych naszych miast, zachęcających do zwiedzenia naszych krajów, a szczególnie regionów. Dużą wagę przywiązywaliśmy do wymiany młodzieżowej i kontaktów między młodym pokoleniem tczewian, mieszkańców Birżai i Werder.

Przez minione 10 lat najbardziej owocnie rozwijały się nasze kontakty kulturalne. Zespoły z Birżai i Werder wielokrotnie uczestniczyły w międzynarodowym Festiwalu Muzyki Rodzinnej FAMILIA - TCZEW. Przedstawiciele miast partnerskich gościliśmy także na Festiwalu Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA w Tczewie oraz corocznie na Dniach Ziemi Tczewskiej. Harcerska Orkiestra Dęta uczestniczyła w festiwalu orkiestr w Werder w 2006 r. Nasza orkiestra zebrała doskonałe recenzje, co zaowocowało zaproszeniem jej na podobny festiwal do Szwecji. W tym sa-



*Aurimas Frankas z Birżai rzuca łotką do tarczy.*

mym roku mistrzowie szkoły tańca z Tczewa mieli okazję zaprezentować się publiczności w Birżai. Elementów współpracy młodzieżowej było bardzo dużo. Można tu wymienić choćby wymianę młodzieży w ramach współpracy szkół. Ważnym wydarzeniem była zorganizowana w Tczewie Międzynarodowa Konferencja Dziennikarzy z Miast Partnerskich.

Wszyscy partnerzy wyrazili nadzieję, że współpraca nadal będzie się owocnie rozwijać, zwłaszcza, że jesteśmy we wspólnej Europie.

Goście z miast partnerskich mieli okazję zwiedzić wystawę w CWRDW. Duże zainteresowanie wzbudziła otwarta niedawno ekspozycja „Tczew miastem kolejarzy”, a zwłaszcza jeden jej element... drewna kolejowa, którą można było samodzielnie wypróbować. Gościom podobała się także wystawa „Tczew - od osady do współczesności”.

Partnerzy uczestniczyli także w imprezach na bulwarze nadwiślańskim i zwiedzili przystań.

**M.M.**



## IX Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA Tczew - Europa 2008

### PROGRAM

#### Piątek, 5 września

- ▣ **15.00 KONFERENCJA PRASOWA** / miejsce: sala konferencyjna Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **16.00 DRANG NACH OSTEN – DRANG NACH WESTEN** / instalacja / Józef Szajna / Otwarcie ekspozycji poświęconej pamięci MISTRZA / miejsce: sala trójdzielnia Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30 Stycznia 4
- ▣ **17.00 ORLANDO** 45 min. / Akademia Teatralna w Warszawie - Wydział w Białymstoku / Polska / miejsce: poddasze Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **18.15 OCEAN** 40 min. / instalacja / Grupa robocza na rzecz projektu Ocean / Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie / Uniwersytet Jagielloński w Krakowie / Polska / miejsce: taras widokowy nad Wisłą
- ▣ **18.00 MT7. EIN KLEINES GESCHENK FÜR HERR HANEMANN** / instalacja / Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie / Polska / miejsce: przejście przy ul. Wyszyńskiego 24-26
- ▣ **19.30 ETIUDA WARSZTATOWA – EURO – POMOST** 45 min. / miejsce: sala wystawiennicza I piętro Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **20.30 BÓG NIŻYŃSKI** 90 min. / Teatr Wierszalin / Supraśl / Polska / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10

#### Sobota, 6 września

- ▣ **12.00 ÖZVEGYEK / WIDOWY** 100 min. / Uniwersytet Sztuki Teatralnej i Filmowej w Budapeszcie / Węgry / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **14.10 WYSPY** 40 min. / Stowarzyszenie De-Novo / Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie, Akademia Teatralna w Warszawie - Wydział w Białymstoku / Polska / miejsce: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (stary TDK) ul. Kołłątaja 9
- ▣ **15.00 ALEJA GWIAZD** / instalacja / B.M.W. / Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie / Polska / miejsce: przejście przy ul. Wyszyńskiego 24-26
- ▣ **15.20 SNY** 50 min. / Teatr Ad Spectatores / Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie - Wydział we Wrocławiu, Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu / Polska / miejsce: poddasze Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **16.00 W-DZIĘCZNY PŁOT** / instalacja / B.M.W. / Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie / Polska / miejsce: płot przy ul. 30 stycznia 55
- ▣ **18.00 OBYČAJNÝ PRÍBEH / ZWYCZAJNA HISTORIA** 30 min. / Akademia Sztuki w Bańskiej Bystrzycy / Słowacja / miejsce: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (stary TDK), ul. Kołłątaja 9
- ▣ **18.00 PRIEMYSELNÝ FOLKLÓR / FOLKLOR PRZEMYSŁOWY** 45min. / Grupa muzyczna Vrbovski Vit'azi / Vrbove / Słowacja / miejsce: plac przed Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **19.00 NIGHTMARES FROM THE CONCENTRATION CAMP / KOSZMARY Z OBOZU KONCENTRACYJNEGO** 70 min. / Accademia teatrale di Roma / Rzym / Włochy / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **19.00 MIASTA NIE GASNĄ** 60 min. / Grupa Performatywna CIAŁO.RUCH.MIASTO / Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania w Łodzi / Polska / miejsce: Fundacja Pokolenia ul. Kościelna 6-7
- ▣ **19.15 HISTORIE PETRA ZELENKI** 110 min. / Teatr Nowy / Kraków / Polska / miejsce: sala konferencyjna Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **20.30 NOC HELVERA** 40 min. / Akademia Teatralna w Warszawie - Wydział w Białymstoku / Polska / miejsce: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (stary TDK), ul. Kołłątaja 9
- ▣ **21.50 PLAJ IN THE ROOM** / instalacja / Plaj / Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku / Polska / miejsce: brama przy ul. Wyszyńskiego 32

#### Niedziela, 7 września

- ▣ **12.00 MIESTAS / MIASTO** 60 min. / Uniwersytet w Kłajpedzie, Wydział Sztuki i Reżyserii / Litwa / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **13.00 BLUE BOX** / instalacja / Akademia Teatralna w Warszawie - Wydział w Białymstoku, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Akademia Muzyczna w Katowicach / Polska / miejsce: ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **13.30 CHARLES CHAPLIN. UNTOLD STORY** 25 min. / LA LUNE / Akademia Teatralna w Warszawie - Wydział w Białymstoku / Polska / miejsce: poddasze Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **14.00 KOSMOS** / instalacja / Kosmos / Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - Wydział Sztuk Pięknych / Polska / miejsce: taras widokowy nad Wisłą
- ▣ **14.30 WITKACE** 70 min. / Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie - Wydział we Wrocławiu / Polska / miejsce: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (stary TDK), ul. Kołłątaja 9
- ▣ **15.00 SENSACJA – ESENCJA** / instalacja / Teżewe / Politechnika Warszawska – Wydział Architektury, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie / Polska / miejsce: witryna ul. Skromna 10
- ▣ **16.00 GRIGA** 70 min. / Teatr Nowy / Kraków / Polska / miejsce: sala konferencyjna Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **18.00 BKYC KPOBU / SMAK KRWI** 40 min. / Teatr DEL / Kaliningrad / Rosja / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **19.00 MAK BET** 40 min. / Teatr DEL / Kaliningrad / Rosja / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10
- ▣ **20.30 HAMLET GLIWICKI. PRÓBA ALBO DOTYK PRZEZ SZYBĘ** 90 min. / Videoteatr POZA / Warszawa / Polska / miejsce: sala wystawiennicza I piętro Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły, ul. 30-go Stycznia 4
- ▣ **22.30 FINAŁ IX MIĘDZYNARODOWEGO FESTIWALU DZIAŁAŃ TEATRALNYCH I PLASTYCZNYCH ZDARZENIA TCZEW – EUROPA 2008** / miejsce: sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki, ul. Wyszyńskiego 10

## IX Międzynarodowy Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA Tczew-Europa

### Ferment w przestrzeni miasta

Międzynarodowy Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych „Zdarzenia” – Tczew – Europa jest jedną z najbardziej prestiżowych, cyklicznych imprez kulturalnych o zasięgu międzynarodowym na Pomorzu. Unikatowa formuła festiwalu „Zdarzenia” polega na wytworzeniu przestrzeni dla spotkań i wymiany doświadczeń znanych artystów oraz ludzi sztuki z całej Europy z młodym pokoleniem twórców i społeczności lokalnej. Głównym punktem corocznej edycji „Zdarzeń” jest konkurs kierowany do debiutujących twórców, będący jednocześnie promocją ich talentów.

Festiwal ZDARZENIA i w tym roku konsekwentnie podąża wytyczonym artystycznym szlakiem, trzonem swego repertuaru czyniąc konkurs dla studentów i młodych absolwentów szkół artystycznych. Podczas IX edycji będzie zatem można zobaczyć 11 prezentacji młodych grup teatralnych m.in. z Litwy, Polski, Rosji, Słowacji, Węgier i Włoch. W drodze na spektakle widzom nie umknie zapewne swoisty „miejski ferment” spowodowany nowym konkursem – instalacji w przestrzeni miasta. W siedmiu punktach Tczewa młodzi twórcy zaprezentują autorskie projekty – to ich „premiery”. Obok zmagani konkursowych odbędą się także liczne, ważne wydarzenia artystyczne o randze europejskiej. Zaliczyć do nich można intymny, dotykający problemów związanych z tożsamością narodową, spektakl *Hamlet gliwicki. Próba albo dotyk przez szybę Videoteatru POZA* z Warszawy – to słynna grupa Jolanty Lothe – wybitnej aktorki oraz poety – Piotra Lachmanna. Kolejnym jest na pewno głośne, wyróżnione na wielu festiwalach przedstawienie *Teatru Wierszalin* z Supraśla – *Bóg Niżyński*. Ciekawie zapowiadają się także spektakle



„Historie Petra Zelenki” – ten spektakl Teatru Nowego z Krakowa zobaczymy w sobotni wieczór.

Teatru Nowego z Krakowa – *Griga* i *Historie Petra Zelenki* oraz rosyjskiego Teatru Del z *Makbetem* i *Smakiem krwi*.

Obok festiwalu odbywają się także warsztaty artystyczne EURO-POMOST prowadzone przez uznanych instruktorów z Czech, Polski i Słowacji. Obejmują one działania z zakresu: aktorstwa, improwizacji, muzyki i scenografii i działań fizycznych. Młodzi ludzie pracując na fragmentach dramatu *Anioły w Ameryce* Tonego Kushnera, zastanowią się nad zagadnieniem tolerancji. Efektem ich pracy będzie etiuda w reżyserii Piotra Siekluckiego z Teatru Nowego w Krakowie zaprezentowana publiczności w piątkowy wieczór.

Organizatorem festiwalu ZDARZENIA jest Stowarzyszenie Integracji Humanistycznej Po-Most. Współorganizatorami: Urząd Miejski w Tczewie oraz Centrum Wystawieniczo-Regionalne Dolnej Wisły w Tczewie.

Bliższych informacji na temat imprezy można zasięgnąć w Biurze Festiwalowym, ul. Wyszyńskiego 10, tel./fax 058 530 31 10, tel. 058 531 62 43; tel. kom. 0507 11 65 06, zdarzenia@zdarzenia.com.pl

## Wakacje z rewitalizacją

### Nauka i zabawa



„Wakacje z rewitalizacją” to pomysł, z którego skorzystało kilkadziesiąt dzieci, głównie ze Starego Miasta. Przez całe wakacje, przez cztery dni w tygodniu odbywały się bezpłatne warsztaty plastyczno-edukacyjne dla dzieci od 5 do 13 lat.

Akcję przygotował Wydział Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Tczewie w ramach projektu „Rewitalizacja terenu zdegradowanego na Starym Mieście w Tczewie”. Realizowała ją firma „Lumina”. Od początku czerwca przy ul. Chopina 33 działa punkt informacyjny dotyczący rewitalizacji Starego Miasta, gdzie mieszkańcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji, stowarzyszeń, osoby prywatne mogą dowiedzieć się wszystkiego o planach dotyczących ożywienia tczewskiej starówki. Tym razem akcja skierowana była do najmłodszych, aby i one odkryły uroki Starego Miasta, a poprzez zabawę dowiedziały się o zmianach, które czekają ich dzielnicę.

Program warsztatów był bardzo różnorodny. Uczestnicy m.in. wykonali makietę podwórka starówki, zaprojektowali swoje wymarzone podwórko. Praktycznie poznali problem recyklingu - przy użyciu puszek, plastikowych butelek, papieru, kartonu itp. wykonali postacie ekomieszkańców Tczewa. W programie zajęć były też spotkania z artystami, nauka pantomimy, warsztaty teatralne, fotograficzne oraz przygotowanie krótkometrażowego filmu z tczewską starówką w tle. Młodzi tczewianie mieli okazję zwiedzić Centrum Wystawieniczo-Regionalne Dolnej Wisły, uczestniczyli też w zajęciach przygotowywanych przez Centrum Kultury i Sztuki.

## OGŁOSZENIE

Prezydent Miasta Tczewa informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Tczewie (II piętro) został wywieszony wykaz nieruchomości niezabudowanych, stanowiących własność Gminy Miejskiej Tczew, położonych w Tczewie przy ul. Kwiatowej, oznaczonych nr działek:

11/34 o pow. 2.328 m<sup>2</sup>, obr. 4, KW 24286,

11/35 o pow. 2.319 m<sup>2</sup>, obr. 4, KW 24286

przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu na cele produkcyjno - usługowe.

## 24 czerwca zmarł Józef Szajna

### Pożegnaliśmy wielkiego przyjaciela festiwalu Zdarzenia

24 czerwca zmarł prof. Józef Szajna, scenograf, reżyser teatralny, autor scenariuszy, teoretyk teatru, malarz, grafik, a dla nas przede wszystkim Honorowy Obywatel Miasta Tczewa, a także wielki przyjaciel i honorowy patron Międzynarodowego Festiwalu Działań Teatralnych i Plastycznych ZDARZENIA Tczew - Europa. Miał 86 lat.

- Odejście tego wielkiego, bezkompromisowego artysty i ciekawego człowieka jest dla Festiwalu Zdarzenia i osobiście dla mnie bolesną stratą - mówi Halina Kasjaniuk, dyrektor artystyczny Zdarzeń. - To Jego „duch artystyczny” wytyczał nasze poszukiwania, dodawał siły w chwilach zwątpienia i uczył stania na straży wartości uniwersalnych, które nie zmieniają się nigdy. Był naszym honorowym patronem artystycznym od pierwszej edycji, nie wahał się użyć swego wielkiego nazwiska festiwalowi, który dopiero powstawał. Wielokrotnie też towarzyszył Zdarzeniom osobiście - zawsze pełen życia, humoru i życzliwości dla młodych, co dopiero zaczynają. Jego spektakle „krzyczące” w obronie humanitarnych wartości znane były na całym świecie. Czujemy się Jego spadkobiercami - dlatego będziemy realizować ideę integracji sztuk, której był gorącym zwolennikiem. Będziemy, tak jak chciał: „*patrzyć w niebo i stąpać po ziemi*”.

Organizatorzy Zdarzeń czynią starania, aby od dziesiątej, jubileuszowej edycji festiwal nosił zaszczytne imię Józefa Szajny.



Prof. Józef Szajna

## Z działalności posła Ziemi Tczewskiej Jana Kulasa

# Tczew do podręczników historii - interpelacja poselska

Poniżej przedstawiamy treść interpelacji posła Jana Kulasa (złożoną 9 maja br. na ręce Bronisława Komorowskiego, marszałka Sejmu RP) w sprawie umieszczenia w podręcznikach historii informacji o tym, że II wojna światowa rozpoczęła się w Tczewie.

Na podstawie art. 192 Regulaminu Sejmu składam interpelację poselską do Ministra Edukacji Narodowej p. Katarzyny Hall – w sprawie korekty w podręcznikach historii Polski i zapisania daty i miejsca: Tczew, 1 września 1939 r., godz. 4.34, początek agresji hitlerowskiej na Polskę.

Ostatnio jeden z parlamentarzystów (Mieczysław Łuczak) rozpoczął w tej kadencji Sejmu dyskusję nad początkiem drugiej wojny światowej. To ważna i cenna inicjatywa. Pragnę jednak Panią Minister poinformować, że w Tczewie taka dyskusja trwa już od kilku lat. Jej pierwszym podsumowaniem jest opracowanie p. Kazimierza Ickiewicza pt. „**Druga wojna światowa wybuchła w Tczewie**” (Tczew-Pelplin 2006), gdzie jej autor na podstawie źródeł historycznych udowodnił, że agresja hitlerowska na Tczew rozpoczęła się 1 września 1939 r. o godz. 4.34. Ataku na Tczew dokonała eskadra samolotów hitlerowskiej Luftwaffe. Bomby zrzucono na dworzec kolejowy, koszarę 2 Batalionu Strzelców, na przyczółki historycznych tczewskich mostów oraz w centrum miasta. Byli zabici i ranni żołnierze, kolejarze i ludność cywilna. Z faktów historycznych wynika, że atak lotnictwa niemieckiego na Tczew dokładnie o 11 minut poprzedził agresję hitlerowską na Westerplatte. Rada Miejska w Tczewie już 31 sierpnia 2006 roku podjęła specjalne stanowisko w sprawie wybuchu II wojny światowej, konstatując: „**Wyrażamy nadzieję, że te fakty historyczne w naszych najnowszych dziejach znajdują się w podręcznikach historii, aby mogło je poznać młode pokolenie Polaków**”.

18 kwietnia 2008 roku jako poseł Tczewa i Województwa Pomorskiego, otrzymałem oświadczenie młodych historyków i działaczy społecznych skupionych w Oddziale Kociewskim (w Tczewie) Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Młodzi animatorzy życia publicznego podkreślają, iż nie chcą obalać miejsca Westerplatte w historii Pol-

ski. Podkreślają wyraźnie, że „niekwestionowanym faktem i niepodważalnym symbolem gwałtu na niepodległej Polsce i Polakach jest Westerplatte”. Pragną jedynie zgodności informacji publicznej i podręcznikowej z najnowszymi ustaleniami historyków, że „przed rozpoczęciem walk na Westerplatte czy w Wieluniu, wojna w Tczewie już trwała”. Liderzy tczewskiego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, mający poparcie samorządu miasta Tczewa, skierowali za pośrednictwem swojego posła następujący wniosek: „Wnioskujemy do władz oświatowych – Ministra Edukacji Narodowej o wprowadzenie do podręczników szkolnych faktu, iż przed rozpoczęciem działań wojennych na Westerplatte zostały naruszone granice Polski w wielu miejscach, także w Wieluniu, lecz pierwszym miejscem zaatakowanym na ziemiach polskich był Tczew o godzinie 4.34”. To przemysłane i wyważone stanowisko, zasługuje w moim przekonaniu na szacunek, uwagę i staranne rozważenie. Ufam, iż te racje i nadzieje podzieli Pani Minister, podejmując także właściwe inicjatywy do podjęcia korekty w polskich podręcznikach historii najnowszej. Przy okazji warto podjąć debatę obywatelską w tej kwestii, mając szczególnie na uwadze bliską rocznicę (w roku 2009) 70-lecia wybuchu II wojny światowej. W moim przekonaniu wskazuje byłoby zorganizowanie profesjonalnej i międzynarodowej konferencji historyków na temat agresji hitlerowskiej na Polskę w dniu 1 września 1939 roku.

W świetle tych ważnych i społecznie oraz historycznie uzasadnionych okoliczności, uprzejmie Panią Minister zapytuję:

1. Jakimi informacjami i wnioskami dysponuje Ministerstwo Edukacji Narodowej na temat wcześniejszej agresji na Polskę, (niż na Westerplatte) 1 września 1939 r., przed godz. 4.45?
2. Czy wnioski z Tczewa i Wielunia w tej kwestii, są jedynymi tak dobrze uzasadnionymi?

3. Czy i w jakim stopniu Ministerstwo Edukacji Narodowej poprze inicjatywę zorganizowania międzynarodowej konferencji historyków dla zaprezentowania wyników najnowszej wiedzy na temat agresji hitlerowskiej na Polskę w dniu 1 września 1939 roku?
4. Czy i w jakim stopniu podziela Pani Minister przekonanie, że taka debata obywatelska na temat wybuchu II wojny światowej, dnia 1 września 1939 roku, byłaby z pożytkiem dla aktywności i świadomości obywatelskiej Polaków, szczególnie młodego pokolenia?
5. Kiedy i jakich dodatkowych inicjatyw ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej należy spodziewać się w kontekście bardziej dokładnych i wiarygodnych informacji dotyczących agresji hitlerowskiej na Polskę w dniu 1 września 1939 roku, przed godz. 4.45?
6. Jakie działania podejmie Pani Minister, aby dokonać korekty w podręcznikach historii, gdzie powinno być zapisane, że Tczew był pierwszym miastem zaatakowanym na ziemiach polskich przez hitlerowców, już 1 września 1939 roku, o godz. 4.34?
7. Czy w kontekście zbliżającej się 70-letniej rocznicy wybuchu II wojny światowej, korekta informacji w podręcznikach szkolnych o agresji hitlerowskiej na Polskę 1 września 1939 r., przed godz. 4.45, na przykładzie Tczewa i Wielunia, nie powinna być potraktowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako ważny priorytet, a przy tym o dużym wymiarze patriotycznym?

Więcej na [www.jankulas.pl](http://www.jankulas.pl)

**Z wyrazami szacunku**  
Jan Kulas



## Odpowiedź na interpelację poselską przygotowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej:

W związku z interpelacją Pana Posła Jana Kulasa w sprawie ujęcia w podręcznikach historii informacji o ataku na Tczew w dniu 1 września 1939 r. jako początku hitlerowskiej agresji na Polskę uprzejmie informuję, że z analogicznym wnioskiem w odniesieniu do Wielunia wystąpił w ubiegłym roku Poseł Mieczysław Łuczak. W związku z powyższym uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dn. 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zmianami) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa w drodze rozporządzenia podstawy programowe kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, uwzględniając w szczególności zestawy celów i treści nauczania, umiejętności uczniów, a także zadania wychowawcze szkoły, odpowiednio do poszczególnych etapów kształcenia i typów szkół. Podstawa programowa oznacza obowiązujące, na danym etapie kształcenia, zestawy celów i treści nauczania oraz umiejętności, a także zadania wychowawcze szkoły, które są uwzględnione odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego

i programach nauczania oraz umożliwiają ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.

W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 26.02.2002 r. w spr. podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. nr 51, poz. 458 z późn. zmianami) wśród treści nauczania przedmiotów: historia i społeczeństwo w szkole podstawowej i historia w gimnazjum wymienia się m.in. II wojnę światową, okupację, walkę o niepodległość. Zgodnie z przepisami par. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 5.02.2004 r. w spr. dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania i podręczników oraz cofania dopuszczenia (Dz.U. nr 25, poz. 220) podręcznik przeznaczony do kształcenia ogólnego powinien zawierać systematyczną prezentację wybranych treści nauczania ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, być poprawny pod względem merytorycznym, dydaktycznym, wychowawczym i językowym, a w szczególności uwzględniać aktualny stan wiedzy naukowej.

Przedstawiając powyższe uprzejmie wyjaśniam, że Minister Edukacji Narodowej jest uprawniony do określenia podstawy programowej kształcenia, w tym treści nauczania poszczególnych przedmiotów. Dobre szczególne materiały rzeczowe należy natomiast do autorów podręczników, którzy zobligowani są m.in. do uwzględnienia w podręczniku aktualnego stanu wiedzy. Jesteśmy jednak przekonani, że w miarę wzrostu wiedzy historyków na temat początku hitlerowskiej agresji na Polskę autorzy podręczników będą zamieszczać informacje o innych - oprócz Westerplatte - miejscach zaatakowanych w dniu 1 września 1939 r. przez wojska hitlerowskie.

Pragnę jednak zwrócić uwagę, że prezentacja najnowszych ustaleń naukowych należy do kompetencji instytucji i ośrodków naukowych. Ministerstwo Edukacji Narodowej może jedynie udzielić poparcia dla inicjatyw mających na celu promowanie wyników najnowszych badań w różnych dziedzinach nauki.

**Z poważaniem w/z Ministra**  
Sekretarz Stanu  
Krystyna Szumilas

„Osiemnasta największa bitwa w dziejach świata”

## Cud nad Wisłą 1920 roku

15 sierpnia obchodzimy święto Wojska Polskiego, nawiązujące do bitwy warszawskiej w sierpniu 1920 r. w wojnie polsko-bolszewickiej.

W opiniach Zachodu „cud nad Wisłą” bo tak nazywana jest bitwa o Warszawę, był autorstwa francuskiej misji wojskowej. Nie dowierzano, aby Polacy byli w stanie odnieść tak wspaniałe zwycięstwo. Plotki rozwinął generał Maxim Weygand - szef francuskiej misji wojskowej stwierdzając, że wpływ Francuzów był znikomy. Prawdziwym pomysłodawcą genialnego manewru był marszałek - Józef Piłsudski.

W 1920 roku przywódcy Rosji bolszewickiej zaplanowali szeroko zakrojoną akcję zbrojną, której celem było dokonanie rewolucji w Europie. W wyniku przewrotu powstać miała jedna wielka republika chłopów i robotników. Włodzimierz Lenin i Lew Trocki pragnęli współpracy z proletariatem niemieckim. Na przeszkodzie w realizacji tej wizji stanęło młode państwo polskie. Groźne wieści, dochodzące ze wschodu wiosną 1920 r., skłoniły Naczelnika Państwa - marszałka Józefa Piłsudskiego - do podjęcia kroków zaradczych. 7 maja Polacy wkroczyli do Kijowa i przekazali miasto w ręce Ukraińców. Na początku czerwca nastąpiło potężne kontrnatarcie sił bolszewickich pod dowództwem Michaiła Tuchaczewskiego. Szczególnie groźna okazała się 1. Armia Konna Siemiona Budionnego, która wyszedłszy na tyły wojsk polskich, siała wśród nich panikę. Front został przerwany, Nasze oddziały, zmuszone do odwrotu, przebijaly się na własną rękę, często walcząc w okrążeniu.

W lipcu odwrot trwał już na całym froncie, walki szybko zbliżyły się do stolicy. Na

zajętych ziemiach Polski Komitet Rewolucyjny przygotowywał się do przejęcia władzy. W tej dramatycznej sytuacji utworzona właśnie Rada Obrony Państwa odwołała się do patriotyzmu Polaków. Ochotnicy masowo zaciągali się do wojska, formowano nowe i reorganizowano wcześniej rozbite oddziały.

Na początku sierpnia wojska bolszewickie znalazły się niedaleko Warszawy. Polskie oddziały bohatersko opóźniły marsz Armii Czerwonej, która była pewna zwycięstwa i szybkiego zdobycia naszej stolicy. Dzięki bohaterskim walkom polskich żołnierzy naczelne dowództwo mogło przygotować plan obrony. Na polskie pozycje i umocnienia nadciągała armia bolszewicka. W nocy z 13 na 14 sierpnia rozpoczęły się krwawe walki na przedpolach Warszawy - w okolicach Radzyna i Zielonki. Tam też bohaterski kapelan ks. Ignacy Skorupka z uniesienia krzyżem poszedł z żołnierzami do ataku, dając przykład męstwa i odwagi. Zginął, trafiony odłamkiem w głowę.

15 sierpnia 1920 r. w święto Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, szala zwycięstwa przechyliła się ostatecznie na polską stronę. Ofensywa pod dowództwem naczelnego wodza Józefa Piłsudskiego zadała ostateczny cios bolszewikom w Bitwie Warszawskiej. W popłochu uciekali oni na wschód przed ścigającymi ich wojskami polskimi.

Ojciec Święty Jan Paweł II o tym wspaniałym zwycięstwie powiedział tak: „*Ciągle żywa jest w naszych sercach pamięć o Bitwie Warszawskiej, jaka miała miejsce w sierpniu 1920 roku. Mogę spotkać jeszcze dzisiaj niektórych bohaterów tej historycznej bitwy o naszą i waszą wolność. Naszą i Europy. Było to wielkie zwycięstwo wojsk*

*polskich, tak wielkie, że nie dało się go wytłumaczyć w sposób czysto naturalny i dlatego zostało nazwane Cudem nad Wisłą. To zwycięstwo było poprzedzone żarliwą*



Marszałek Józef Piłsudski

*modlitwą narodową. Episkopat Polski zebrany na Jasnej Górze poświęcił cały Naród Najświętszemu Sercu Jezusa i oddał go pod opiekę Maryi Królowej Polski. Myśl nasza kieruje się dzisiaj ku tym wszystkim, którzy pod Radzyminem i w wielu innych miejscach tej historycznej bitwy oddali swoje życie, broniąc Ojczyzny i jej zagrożonej wolności. Myślimy o żołnierzach, oficerach. Myślimy o Wodzu, o wszystkich, którym zawdzięczamy to zwycięstwo po ludzku. Wspominamy, między innymi, bohaterskiego kapłana Ignacego Skorupkę. Dusze wszystkich poległych polecamy miłosierdziu Bożemu. O wielkim Cudzie nad Wisłą przez całe lata trwała zмова milczenia (...)*”

Zatrzymanie największego naporu wroga pod Warszawą w dniach 13-15 sierpnia 1920 r. otrzymało miano „cudu nad Wisłą”. W rzeczywistości zwycięstwo było wynikiem doskonałej postawy żołnierzy i dobrego dowodzenia. Pod Warszawą legły w gruzach plany rozszerzenia i rewolucji bolszewickiej z Rosji na zachód Europy. Angielski ambasador, lord d'Abernon, uznał ten bój za „osiemnastą największą bitwę w dziejach świata”. Jej epilogiem stało się podpisanie 18 marca 1921 r. traktatu pokojowego w Rydze, który gwarantował nasze granice wschodnie i uznawał pełną niepodległość Polski.

Kazimierz Ickiewicz

O Polskę - wolną, niepodległą i suwerenną

## Powstanie Warszawskie 1944

1 sierpnia 1944 r. wybuchło w okupowanej Warszawie powstanie. Jak mówią o Powstaniu Warszawskim w roku 2008, gdy już tak wiele powiedziano i napisano. Odpowiedź na to pytanie jest taka sama od lat. Ciągle trzeba cierpliwie opowiadać rzecz od początku, bo to, co niby oczywiste, wcale oczywiste nie jest. Trzeba powtarzać od początku, by nasza narodowa świadomość nie zblazniona się błoną niepamięci.

Niech nikt nie pyta jak mogłoby być. Pytajmy jak było, dociekajmy prawdy, bądźmy dumni, że jesteśmy z Narodu, który nigdy się nie poddaje i potrafi - gdy Ojczyzna w potrzebie - rzucić życia los na stos, nie bacząc na cenę.

Ten zbrojny, niezwykle bohaterski zryw Polaków zapisał się w historii drugiej wojny światowej jako piękne świadectwo miłości do Ojczyzny i obrony zagrożonych wartości. Dla ratowania honoru i godności człowieka powstańcy położyli na szalę własne życie. Podjęli bój, do którego przygotował się cały naród przez wszystkie lata okupacji. Było to ich prawo i obowiązek, z którego wywiązali się doskonale, płacąc niestety najczęściej cenę najwyższą - własne życie.

Hasłem walki powstańców była wolność i honor oraz ciągła pamięć o tej, która nie zginęła. O tej pamięci mówił Ojciec Święty Jan Paweł II podczas pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny w 1979 r.: „*Nie sposób zrozumieć tego miasta, Warszawy, stolicy Polski, która w roku 1944 zdecydowała się na nie-*

*równą walkę z najeżdżcą, na walkę, w której została opuszczona przez sprzymierzone potęgi, na walkę, w której legła pod własnymi gruzami, jeśli się nie pamięta, że pod tymi samymi gruzami leży Chrystus - Zbawiciel ze swoim krzyżem spod kościoła na Krakowskim Przedmieściu”.*

Pamięć o czasach Powstania Warszawskiego, musi stać się okazją do odczytywania współczesności, która się stale rodzi na dziedzictwie wartości zbyt wielkich i świętych, aby były przeoczone czy zapomniane. Jesteśmy, zatem zobowiązani i wezwani do pamiętania o tym, co w sierpniowe dni 1944 r. było krzykiem ówczesnego pokolenia Polaków, które nie godziło się ani na hitlerowskie zniewolenie, ani na nadciągające widmo pozornej wolności w ramach systemu obcego duchowi, kulturze i tradycji narodu polskiego. Potwierdzeniem pozorów militarnej i ludzkiej obecności było wygaszenie działań na froncie, który zza Wisły przyglądał się ginącej Warszawie i tragedii Polaków. Dokonywała się jednak rzecz wielka i niezapomniana podczas powstańczego zrywu. Nie da się bowiem zmierzyć skali determinacji ludzi, których przyrodzonym prawem jest życie w wolności. Każdy pomysł na takie życie trzeba oceniać według intencji, które były przecież poparte nadzieją na zaangażowanie sił, które znajdowały się w zasięgu działań powstańców, a mimo to z pomocą nie przyszły. Raz jeszcze do-

świadczali Polacy prawdy, że człowiek, który nie buduje na wartościach, w którego działaniach dominuje wyrachowana ideologia i wola panowania, nie może być nawet potencjalnym partnerem, choćby chodziło o najsluszniejszą sprawę.

Wspominamy więc Warszawę zdradzoną przez sprzymierzeńców, osamotnioną w swej walce, ale wielką wielkością ludzkich serc. Wspominamy powstańców z gorącym sercem, przepełnionych uczuciem miłości Boga, Honoru i Ojczyzny, którzy ofiarnie oddawali swoje życie. Ich bitewny trud trwał aż 63 dni! Przekonani do końca o słuszności swojej ofiary, pokazali zdumionemu światu, że Polak potrafi nie tylko pięknie żyć, ale i pięknie umierać.

Powstanie Warszawskie pozostanie na zawsze w pamięci i historii jako zryw bohaterski dyktowany miłością do Ojczyzny, w obronie wolności i godności narodu o tysiącletniej kulturze, jako sztandar ludzkości podniesionej w obliczu dwóch najbardziej barbarzyńskich systemów totalitarnych, sztandar uwieńczony Chrystusowym krzyżem. To powstanie będzie na zawsze świadectwem i głośnym krzykiem protestu przeciwko wszelkiej polityce kapitulacji, podłości i zdrady, ponieważ wolność narodu jest wartością, dla której należy poświęcić wiele, o czasie wszystko.

Powstanie Warszawskie było walką o Polskę - wolną, niepodległą i suwerenną.

Kazimierz Ickiewicz

**Centrum  
Edukacji Dorosłych  
Centrum Kształcenia  
Ustawicznego w Tczewie**  
83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 1,  
tel. 532-13-97, 531-69-50, fax: 777-62-86



## Zaprasza na kursy

### I Kursy finansowo-księgowo-kadrowo-biurowe

1. „Kadry i płace - SYMFONIA” - 50 godz.
2. „Finanse i rachunkowość w systemach komputerowych” - 150 godz.
3. „Kadry i płace z elementami księgowości” - 190 godz.
4. „Kurs dla kandydatów na samodzielnych księgowych” - 140 godz.
5. „Kurs dla kandydatek na Sekretarki - Asystentki” - 145 godz.
6. „Specjalista ds. reklamy” - 210 godz.
7. „ABC przedsiębiorczości” - 35 godz.
1. dla początkujących - 80 godz.

### II Kursy komputerowe

2. dla zaawansowanych - 80 godz.

W programie : MS WINDOWS, Pakiet biurowy MS OFFICE, INTERNET



### III Kursy języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego

angielski na różnych poziomach - od kursów dla początkujących do kursów certyfikacyjnych, m.in.

maturalne, Business English, specjalistyczne dla firm, intensywne kursy wakacyjne

### IV Kursy przygotowawcze

1. Dla kandydatów na wychowawców placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży - 40 godz.
2. Kurs „Instruktażowy dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży” - 10 godz.
3. kursy przygotowujące do matury - 60 godz.



## Tczew - Norderstedt - 18 lat współpracy Już 250 naszych uczniów skorzystało z wymiany



Przed budynkiem Gimnazjum Kopernika w Norderstedt.

W czerwcu br. już po raz osiemnasty doszło do wymiany młodzieży szkolnej z Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Norderstedt (Niemcy), która współpracuje ze Szkołą Podstawową nr 10 w Tczewie od 1990 roku i z Gimnazjum nr 1 w Tczewie od 2000 roku.

Tczewscy uczniowie po raz kolejny mieli okazję doskonalenia znajomości języka niemieckiego, poznania kraju sąsiadów, jego historii, zabytków, kultury i ciekawostek przyrodniczych. Dzieci mieszkaly u niemieckich rodzin, chodziły ze swoimi niemieckimi kolegami na lekcje, wyjeżdżały wspólnie na wycieczki i bawiły się na popołudniowych imprezach.

Twórcą i pierwszym organizatorem wymiany był zmarły w tym roku nauczyciel języka niemieckiego Edmund Andryarczyk. Pierwsza grupa polskich uczniów pojechała do Norderstedt w 1990 roku na 25-lecie tamtejszej szkoły. Łącznie, w latach 1990-2008 grupa ok. 250 uczniów i 20 nauczycieli z Polski wzięła udział w tym projekcie (do Polski przyjechała taka sama liczba niemieckich uczniów i nauczycieli). Ta wymiana to żywy przykład wprowadzania w życie idei integracji europejskiej, a młode pokolenie Polaków może lepiej poznać swoich zachodnich sąsiadów.

Pierwszego dnia pobytu w Norderstedt dzieci poznały budynek szkoły, w którym najbardziej spodobały im się trzy sale gimnastyczne doskonale wyposażone oraz korty tenisowe i kompleks boisk z bieżnią tartanową. Po śniadaniu w szkolnej kawiarence udały się do parku wodnego Arriba. Potem zwiedzały miasto i spotkały się z prezydentem miasta Kalfridem Wochnowskim.

Drugiego dnia, po pierwszej lekcji odbyła się wspólna wycieczka do Stade. To

wspaniałe miasteczko z mnóstwem malowniczych kamieniczek i przepięknym portem swoją sławę zawdzięcza zachowanemu od XVIII wieku budowlom miejskim. Miasto to zostało zbudowane przez Szwedów, którzy ówczesnie władali tym terytorium. Sobota i niedziela były dniami, których program był przygotowany indywidualnie przez rodziny goszczące dzieci z Polski. Większość dzieci pojechała do słynnego Hyde Parku.

W poniedziałek, po lekcji pojechaliśmy do Muzeum Przyrodniczego w Toening. Muzeum zostało wybudowane z okazji Światowej Wystawy Expo w Hanowerze w 2000 roku i pokazuje ciekawostki przyrodnicze nadmorskiego regionu. Po części teoretycznej w muzeum pojechalismy na spacer nad Morze Północne. Wieczorem odbył się w szkole polsko-niemiecki wieczór przygotowany przez rodziny gospodarzy. We wtorek, po lekcjach uczniowie zwiedzali Hamburg, starówkę z ratuszem oraz portową część miasta. Płynęli promem po porcie oglądając największe na świecie kontenerowce oraz suche doki. Największą atrakcją tego dnia była wizyta w Muzeum Miniaturowych Kolejek, które mieści się w dawnych spichlerzach portowej części miasta. Na kilku piętrach zbudowane są różne modele tras kolejek na całym świecie.

Uczniami opiekowali się nauczyciel języka niemieckiego: Maria Jakubowska, Maria Kosmacz i Piotr Wojtysiak. Dla nich przygotowano specjalny wieczorny program, tj. wizytę w Galerii Narodowej w Hamburgu na wystawie retrospektywnej malarstwa Marka Rothko, wycieczkę statkiem po kanałach Hamburga oraz przedstawienie w hamburskiej operze „Cyrylik sewilski” G. Rossiniego. Wspólnie na wielkim ekranie w szkole oglądaliśmy mecz Polska - Niemcy.

Impreza nie mogłaby się odbyć bez finansowego wsparcia ze strony warszawskiego Biura Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Jest planowana już rewizyta, kolejna grupa niemieckiej młodzieży przyjedzie do Tczewa w październiku.

**Piotr Wojtysiak**  
nauczyciel języka niemieckiego,  
koordynator PNWN



Przejazd statkiem po porcie w Hamburgu.

## Pomóc starszym i niepełnosprawnym

# Bank czasu – bankiem życzliwości



Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tczewie podejmuje szereg istotnych i nowatorskich działań. W lipcu ubiegłego roku tczewska placówka zdobyła pierwsze miejsce oraz 100 tys. zł nagrody za projekt pod nazwą „Bank czasu – bankiem życzliwości” w V edycji konkursu ogłoszonego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników MOPS-u oraz pieniądзом otrzymanym za zwycięstwo w konkursie MOPS w skuteczny i zakrojony na szeroką skalę sposób realizuje program, którego celem jest wyrównywanie szans i promowanie równego udziału osób niepełnosprawnych i starszych w życiu lokalnej społeczności.

Ideą Banku Czasu jest pomoc, którą świadczą sobie nawzajem uczestnicy projektu. Bank umożliwia dzielenie się z innymi osobami wolnym czasem i umiejętnościami. Wzajemna wymiana daje w tym przypadku indywidualne korzyści i jednocześnie buduje poczucie wspólnoty pomiędzy beneficjentami projektu, którzy razem spędzają czas na zabawie, ucząc się gry w kręgle, darty, bule, bilard, chodząc na aerobik na basenie i uprawiając *nordic walking*.

Prężny rozwój tej inicjatywy spowodował, że w naszym mieście istnieją już trzy Osiedlowe Banki Czasu. **Spotkania bankowiczów obywają się w: Forum Inicjatyw Społecznych na ul. Łaziennej 5 (w każdą środę o godz. 9.00), w Zespole Opiekuńczym przy ul. Niepodległości 10 (w każdy wtorek o godz. 10.00) oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy na ul. Nowowiejskiej 18 (co dwa tygodnie w środę o godz. 14.00). Więcej informacji na ten temat znajdują Państwo na stronie: [www.mops.tczew.pl/fis/](http://www.mops.tczew.pl/fis/)**

W ramach realizowanego projektu odbyło się seminarium „Niepełnosprawność – równe szanse, równy dostęp”, zorganizowane z inicjatywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tczewie. Spotkanie było poświęcone takim zagadnieniom, jak: potrzeby osób niepełnosprawnych i ich funkcjonowanie na rynku pracy, przyczyny i metody zwalczania dyskryminacji ludzi dotkniętych niepełnosprawnością, idea Banku Czasu jako forma działań w zakresie polityki społecznej. W seminarium wzięli udział eksperci, którzy działają na rzecz wsparcia i wal-

ki z wykluczeniem społecznym osób niepełnosprawnych. Wśród nich byli Julieta Jakubowska (na zdjęciu pierwsza po lewej), koordynator projektu „Bank czasu – Bankiem życzliwości” i dyrektor MOPS w Tczewie oraz Dariusz Majorek (drugi po lewej), dyrektor Pomorskiego Oddziału PFRON, którzy w swoich wystąpieniach podkreślili potrzebę rozwoju ruchu samopomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Co ważne, w seminarium uczestniczyli także członkowie Banku Czasu. Ich obecność oraz wyrażane opinie stały się podstawą do jeszcze głębszego dialogu, skupionego wokół spraw związanych ze starością i niepełnosprawnością.

Seminarium było kolejną okazją do wymiany dobrych praktyk i doświadczeń w pracy z i dla osób niepełnosprawnych. Uczestnicy spotkania wysłuchali wystąpienia: Michała Gurowskiego z Fundacji „Sprawni inaczej” z Kościerzyny, Barbary Wilk z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Wiesławy Góreckiej z Kaszubskiej Fundacji Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Adama Urbana, kierownika Forum Inicjatyw Społecznych i moderatora projektu „Bank czasu – Bankiem życzliwości”.

Podczas seminarium odbyła się również prezentacja artystyczna „Wehikuł czasu” w wykonaniu Krzysztofa Bartoszewicza i Wiktora Burakowskiego, aktorów Teatru Stara Wozownia w Gdańsku.

Ł. Sz.

## Ważne dla właścicieli psów

# Bezpłatne czipowanie tylko do końca roku



Jeszcze tylko do końca roku mieszkańcy Tczewa mogą bezpłatnie wszczepić mikroczipy swoim psom. Do tej pory (akcja trwa od ok. 1,5 roku) czipy wszczepiono ponad 2320 czworonogom. Szacuje się, że w Tczewie jest ok. 5 tys. psów.

Akcję identyfikacji psów poprzez wszczepienie mikroczipu prowadzi Urząd Miejski w Tczewie przy współpracy z Polskim Towarzystwem Rejestracji i Identyfikacji Zwierząt. Realizacja programu ma na celu zapobieganie bezdomności zwierząt oraz poprawę stanu sanitarno-epidemiologicznego miasta.

Usługa jest bezpłatna jedynie dla właścicieli psów zamieszkałych na terenie miasta Tczew, po okazaniu dowodu tożsamości. Właściciel bezpłatnie otrzyma dla psa:  
- mikroczip ISO 11784 (wraz z implantacją)  
- pasek identyfikacyjny  
- rejestrację w Ogólnopolskiej i Europejskiej Bazie Danych Zwierząt Oznakowanych.

Warto skorzystać z bezpłatnej oferty do końca roku, ponieważ koszt samego tylko mikroczipu to ok. 35 zł. Czipowanie jest obowiązkowe.

Więcej informacji na [www.oznakujpsa.pl](http://www.oznakujpsa.pl)

### Z bezpłatnej usługi można skorzystać w następujących lecznicach:

- Gabinet weterynaryjny  
ul. Kubusia Puchatka 1  
tel. 0 503 090 177, 0 506 086 424
- Gabinet weterynaryjny  
ul. Wyspiańskiego 16A  
tel. 058 531 60 14, 058 532 04 28
- Przychodnia weterynaryjna „Dogwet”  
ul. Armii Krajowej 3  
tel. 058 531-05-47, 0 602 116 521
- Przychodnia weterynaryjna  
al. Zwycięstwa 11  
tel. 058 777 00 33
- Gabinet weterynaryjny  
ul. 30 Stycznia 29  
tel. 0 605 034 582



## „Elektrośmieci?”

**Elektrośmieci** to zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Są nimi nieużywane, przestarzałe lub zepsute pralki, lodówki, komputery, telefony, telewizory i żarówki energooszczędne, telewizory, sprzęt audio, żelazka, telefony, wiertarki i inne podobne sprzęty.

**Wszystkie elektrośmieci zawierają się w 10 grupach:**

- Wielkogabarytowe urządzenia AGD:** chłodziarki, lodówki, zamrażarki, pralki, suszarki do ubrań, zmywarki, kuchenki elektryczne, piekarniki, grzejniki elektryczne oraz klimatyzatory i wentylatory.
- Małogabarytowe urządzenia AGD:** odkurzacze, maszyny dziewiarskie, żelazka, tostery, frytkownice, rozdrabniacze, miksery, młynki do kawy, noże elektryczne, suszarki, depilatory, golarki, zegarki oraz wagi.
- Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny:** komputery, drukarki, laptopy, kopiarki, kalkulatory, faksy, terminale, telefony oraz komórki.
- Sprzęt RTV:** radioodbiorniki, telewizory, dyktafony, magnetofony, dvd, sprzęty hi-fi, wzmacniacze i instrumenty muzyczne.
- Sprzęt oświetleniowy:** świetlówki, żarówki energooszczędne, lampy wyładowcze oraz żyrandole.
- Narzędzia elektryczne i elektroniczne:** wiertarki, piły, maszyny do szycia, narzędzia do obróbki drewna i metalu, narzędzia do nitowania, skręcania, spawania, lutowania, rozpylania oraz kosiarki.
- Zabawki, sprzęt relaksacyjny i sportowy:** kolejk elektryczne, tory wyścigowe, gry video, kieszonkowe gierki, komputerowo sterowane urządzenia do ćwiczeń sportowych, automaty na żetony.
- Przyrządy medyczne:** sprzęt do dializoterapii, radioterapii, badań kardiologicznych, wentylacji płuc, zamrażarki laboratoryjne i inne elektryczne urządzenia medyczne.
- Przyrządy do kontroli:** czujniki dymu, regulatory ciepła, termostaty, urządzenia pomiarowe i panele kontrolne.
- Automaty do wydawania:** napojów, słodczy oraz bankomaty.

**Jak poznać czy produkt jest przeznaczony do recyklingu?**

Od 2005 roku wszyscy producenci mają obowiązek umieszczać odpowiedni znaczek - **przekreślony kosz** - na opakowaniach produktów, których nie można wyrzucić do śmietnika. Znajduje się on zatem na wszystkich produktach, które zostały zakupione od 2005.

## Kary za nielegalny demontaż zużytego sprzętu ARTV i AGD

Za nielegalny demontaż zużytego sprzętu ARTV i AGD Inspekcja Ochrony Środowiska będzie mogła karać mandatem karnym. W lipcu wchodzi w życie znówelizowane rozporządzenie z 16 czerwca 2008 r. w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz.U. nr 107, poz. 682).

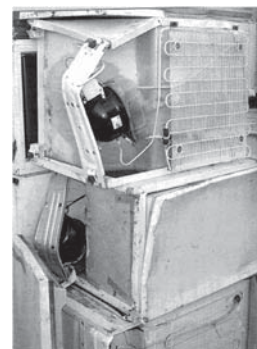
Na podstawie zmienionych przepisów Inspekcją Ochrony Środowiska będzie mogła karać mieszkańców za demontowanie urządzeń gospodarstwa domowego czy też za wyrzucanie elektroodpadów na śmietnik razem z innymi odpadami. Tym samym kary te



nie będą już tylko na papierze. Na podstawie wchodzących w życie przepisów rozporządzenia Inspekcja Ochrony Środowiska będzie mogła również nakładać mandaty karne m.in. na przedsiębiorców, którzy sprzedają urządzenia RTV i AGD, a nie przyjmują od klientów starych sprzętów tego samego typu, gdy ci chcą się ich pozbyć w momencie transakcji.

Inspekcja będzie mogła ukarać mandatem także za brak załączania przez przedsiębiorców informacji o tym, jak postępować ze zużytymi urządzeniami RTV i AGD

- Podstawa prawna  
Rozporządzenie prezesa Rady Ministrów z 16 czerwca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz.U. nr 107 poz. 682).



### WYKAZ FIRM ZBIERAJĄCYCH ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY POCHODZĄCY Z GOSPODARSTW DOMOWYCH ORAZ PUNKTÓW JEGO SPRZEDAŻY

- Sklep AGD** Zbigniew i Elżbieta Gryczka S.C., 83-110 Tczew, ul. Kubusia Puchatka 5F/15, tel. 055/273-15-09
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe **PRO-DOM** Zbigniew Gryczka, 83-110 Tczew, ul. Czyżykowska 68, tel. 058/531-18-07
- MARS S.A.** Salon RTV-AGD, 83-110 Tczew, ul. Żwirki 40, tel. 058/530-30-36
- Kaufland Polska** Markety Sp. z o.o. Sp. K., 83-110 Tczew, ul. Kwiatowa 17, tel. 071/78-80347
- GRENE** Sp. z o.o., 83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 43, tel. 063/240-91-00
- Polska Telefonii Cyfrowa** Sp. z o.o., 83-110 Tczew ul. J. Dąbrowskiego 22
- ZHU AGD CENTER** Krzysztof Duszyński, 83-110 Tczew, Al. Zwycięstwa 9, tel. 058/532-13-48
- FHU CENTER** Piotr Duszyński, 83-110 Tczew ul. Armii Krajowej 20, tel. 058/533-80-50
- Mix – electronics** S.A., 83-110 Tczew, Al. Solidarności 11/25 (salon ERA), tel. 012/656-13-33
- Polbita Sp. z o.o. DROGERIA NATURA**, 83-110 Tczew, ul. Gdańska 43, tel. 022/731-18-01
- SITA TCZEW** Sp. z o.o., 83-110 Tczew, ul. Targowa 4, tel. 058/531-40-06, 058/531-06-36, Punkt zbierania
- DOMAR – BYDGOSZCZ** AGD, RTV, 83-110 Tczew, ul. Kwiatowa 17, tel. 052/32-58-600, fax 052/32-58-601, tel. 058/531-10-68
- MORS** Przedsiębiorstwo Zaopatrzeniowe Sp. z o.o., 83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 33, tel. 058/785-99-99, fax 058/785-99-60
- F.H. Sukces** Sp. z o.o., 83-110 Tczew, ul. Armii Krajowej 66c, tel. 089/535-68-00
- Telekomunikacja Polska** - Salon Sprzedaży TP, 83-110 Tczew, ul. Dąbrowskiego 13, tel. 058/302-24-60, fax 058/302-38-32
- BRKOMARCHE** Sp. z o.o., 83-110 Tczew, ul. Jagiellońska, tel. 058/777-00-80, fax 058/777-01-37

**W I półroczu 2008 r. firma SITA Tczew odebrała od mieszkańców i firm 3,32 tony elektrośmieci.**





Urząd Miejski w Tczewie - Wydział Spraw Komunalnych  
**PRACOWNIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ**  
 83-110 Tczew, ul. Obr. Westerplatte 3, tel./fax (058) 531 76 41  
 e-mail: pee@um.tczew.pl

*Półkolonie 2008*

## Przygoda z przyrodą

Pracownia Edukacji Ekologicznej przeprowadziła kolejną edycję akcji „Przygoda z Przyrodą”, w której wzięli udział uczestnicy półkolonii z SP 5, SP 7, SP 12, SSP 2, Spółdzielczego Domu Kultury oraz Ogniska Wychowawczego w Tczewie.

Na terenie pracowni odbywały się zajęcia edukacyjne pt. „Zdobycy łądów czyli o czym szumią drzewa” dla wszystkich grup z w/w placówek.

Podczas zajęć dzieci poznały rolę zasobów roślinnych dla dalszego utrzymania życia na naszej planecie, przyczyny i skutki zmniejszania się powierzchni lasów oraz sposoby odzyskiwania surowców pochodzenia roślinnego.

Drugą formą wypoczynku połączoną ze zdobywaniem wiedzy lub nowych przyrodniczych doświadczeń były **wyjazdowe zajęcia terenowe**. Półkoloniści odwiedzili m.in. Nową Holandię k/Elbląga, poznali odwieczny związek człowieka z przyrodą na rolniczej ścieżce dydaktycznej w Bolesławowie oraz zobaczyli

jak wygląda rezerwat „Ptasi Raj” na Wyspie Sobieszewskiej. Niektóre grupy wzięły udział w zajęciach ekologiczno-ornitologicznych w Zakładzie Ornitologii Polskiej Akademii Nauk.

Na ścieżce przyrodniczo - dydaktycznej dzieci mogły poznać najważniejsze elementy flory i fauny tego terenu oraz obserwować różne gatunki ptaków gniazdujących lub odpoczywających u ujścia Martwej Wisły. Ścieżka jest wyposażona w wieże widokowe wyposażone w ilustracje ptaków możliwych do obserwacji w tym miejscu.

Poza grupami półkolonijnymi, stację PAN odwiedzili również uczestnicy zajęć organizowanych przez PEE podczas roku szkolnego.

Możliwość skonfrontowania wiedzy nabytej w Stacji Ornitologicznej z przyrodą re-



zerwatu jest dodatkowym atutem wizyty na Wyspie Sobieszewskiej.

16 – 22 września 2008 r.

## Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu

Z przyjemnością prezentuję Państwu temat tegorocznego Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu – „**Czyste powietrze dla wszystkich**”. Zanieczyszczenia z transportu są jednym z głównych powodów niskiej jakości powietrza w miastach europejskich co ma poważny wpływ na zdrowie ich mieszkańców. Poprzez kształtowanie świadomości społecznej na temat alternatywnych środków transportu, inicjatywa ta przyczynia się do zapewnienia dla naszych miast i ich mieszkańców lepszego życia w przyszłości.

**Stavros Dimas, Komisarz ds. Środowiska**

\* \* \*

**Czyste powietrze dla wszystkich! Marzenie czy rzeczywistość?**

Jakość powietrza jest jednym ze szczególnie ważnych tematów dla obywateli Europy. Dobra jakość powietrza jest niezbędna dla zdrowia nas samych oraz środowiska. W ostatnich latach zwrócono uwagę na niebezpieczne skutki emisji pochodzących z działalności człowieka, szczególnie w sektorze transportu. Chociaż transport jest potrzebny dla funkcjonowania obszarów miejskich, jest on źródłem wielu problemów, takich jak spadek wydajności czy zanieczyszczenie powietrza.

Podjęto już działania mające na celu zmniejszenie szkodliwych emisji z sektora transportu, a pojazdy stały się bardziej ekologiczne, jednak ze względu na wyjątkowy wzrost korzystania z samochodów, pozytywne skutki tych rozwiązań technicznych

są niwelowane. Kluczowym zagadnieniem jest obecnie opracowanie polityki i programów mających na celu zmniejszenie liczby pokonywanych kilometrów oraz rozwój technologii alternatywnych, jak np. ekologiczne pojazdy i paliwo.

Na wszystkich szczeblach administracji podjęto konkretne działania w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, ale wiele jeszcze pozostaje do zrobienia. To my jesteśmy odpowiedzialni za rozwiązanie tego problemu - poprzez zmianę codziennych nawyków podejmujemy niewielkie, ale skuteczne kroki na rzecz środowiska.

**Zanieczyszczenie powietrza jest problemem, który dotyczy nas wszystkich. Wszyscy musimy dążyć do jego rozwiązania!!!**

**W jaki sposób Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu przyczyni się do informowania obywateli na temat jakości powietrza?**

Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu organizowany jest w Europie od sześciu lat. Jego celem w perspektywie długoterminowej jest poprawa mobilności i rozwiązanie problemu transportu miejskiego oraz polepszenie zdrowia i jakości życia mieszkańców Europy. Organizowany jest co roku w dniach **16 - 22 września** i stanowi doskonałą okazję do przedstawienia Europejczykom proekologicznych, alternatywnych rozwiązań oraz wyjaśnienia, przed jakimi wyzwaniami stają miasta. Celem tych działań jest doprowadzenie do zmiany postaw i wsparcie strategii transportu nienaruszają-

cego równowagi ekologicznej Europy. Jest on okazją do zastanowienia się nad wykorzystaniem ulic w naszych

miastach oraz do debaty nad konkretnymi rozwiązaniami problemów takich jak zanieczyszczenie powietrza.



źródło: MOS

**Lista miast uczestniczących w tegorocznej edycji kampanii Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu oraz Europejski Dzień bez Samochodu:** Barlinek, Białystok, Bielawa, Błonie, Brusy, Brzeg, Brzesko, Bychawa, Bydgoszcz, Chojnów, Czajnik, Czarnków, Częstochowa, Elbląg, Elk, Gdańsk, Gliwice, Gniewkowo, Gniezno, Inowrocław, Kielce, Kolno, Konin, Koszalin, Kraków, Krzyż Wielkopolski, Lubaczów, Lubań, Lubin, Lublin, Łódź, Łuków, Malbork, Murwana Goślina, Mysłowice, Niepołomice, Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw, Opatów, Opole, Ostrowiec Świętokrzyski, Piła, Poznań, Puławy, Pyrzyce, Racibórz, Radom, Radzionków, Sandomierz, Sianów, Siedlce, Siemianowice Śląskie, Siemradz, Słupsk, Strzelce Krajeńskie, Szczytno, Sztum, Szubin, Ścinawa, Świdnica, Świebodzice, **Tczew**, Toruń, Turek, Wałbrzych, Warszawa, Wąbrzeźno, Wągrowiec, Wąsosz, Wolsztyn, Wrocław, Zabrze, Zawidów, Zawiercie, Zduńska Wola.

## W Tczewie żyli, w Tczewie byli...

### Antoni Garnuszewski (1886-1964)

Przechodząc obok budynku Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie, wielu mieszkańców Tczewa nie zdaje sobie sprawy, jak bogata jest jego historia, a przecież był on siedzibą pierwszej Szkoły Morskiej w Polsce. W niniejszym artykule przedstawimy postać Antoniego Garnuszewskiego, pierwszego dyrektora Szkoły Morskiej i jednego z najwybitniejszych ludzi morza.

Urodzony w okresie zaborów, 26 marca 1886 r. w Warszawie, Antoni Garnuszewski był synem właściciela kilkumorgowego gospodarstwa ogrodniczego na Mokotowie. W szkole należał do najlepszych uczniów. W wolnym czasie najchętniej przebywał nad Wisłą. Szlifował tam naukę pływania, był bowiem przekonany, iż żaden szanujący się marynarz nie może obejść się bez tej umiejętności. W 1903 roku wyjechał z rodzinnego miasta po nauki w najbardziej renomowanej w carskiej Rosji Szkole Morskiej w Odessie, na wydziale nawigacyjnym. W 1905 roku w trakcie rejsu szkoleniowego na Morzu Czarnym został wplątany w wir rewolucji, czego następstwem był pobyt w areszcie. Z opresji przyzwoleń komandora wybrał dyrektor szkoły.

W czasie nauki w odeskiej szkole skrytalizowały się jego dalsze zainteresowania dotyczące konstrukcji statków. Dzięki świetnym wynikom, za które wyróżniono go złotym medalem, dostał się na jedyny w Rosji Wydział Budownictwa Okrętów Politechniki w Petersburgu. Po jej ukończeniu rozpoczął szybko rozwijającą się karierę w rosyjskiej marynarce wojennej. W czasie służby był wielokrotnie odznaczany i szybko awansował do stopnia porucznika.

W czerwcu 1918 r. wrócił do ojczyzny. W odradzającym się kraju został powołany na stanowisko dyrektora służby ruchu Polskiej

Żeglugi Państwowej na Wiśle. Następnie przeniósł się do Marynarki Wojennej. W 1920 roku otrzymał polecenie zorganizowania Państwowej Szkoły Morskiej w Tczewie, której został dyrektorem. Zadanie nie było łatwe. W omawianym okresie Polska nie posiadała swojej marynarki handlowej, co więcej, nie miała nawet większego portu morskiego. Antoni Garnuszewski musiał od podstaw stworzyć programy nauczania i podręczniki dla przyszłych marynarzy, ponadto zatroszczył się o kupno statku szkoleniowego „Lwów”. Funkcje te łączył jednocześnie z pracą pedagogiczną. W 1923 r. dzięki jego wysiłkom udało się zorganizować rejs do Brazylii. W ten sposób, po raz pierwszy w historii, polski statek handlowy przeszedł linię równika. W uznaniu zasług za przygotowanie tej wyprawy 2 maja 1924 r. przyznano A. Garnuszewskiemu Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. To nie wszystkie zasługi komandora dla naszego miasta. W 1926 zorganizował Szkołę Rzemieślniczo-Przemysłową dla ślusarzy i stolarzy. Istnieje ona do dziś jako Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 w Tczewie.

Z funkcji dyrektora komandor zrezygnował na skutek skandalu wywołanego przez redaktora naczelnego „Polski Zbrojnej”. Próbował on wymóc na Garnuszewskim szczególne traktowanie członków jednej ze skrajnie prawicowych organizacji szkolnych. Miało się to m.in. wiązać z przyznawaniem im dyplomów ukończenia szkoły bez względu na postępy w nauce. Stało to w sprzeczności z jego poglądami, gdyż przeciwny był jakemukolwiek wyróżnianiu uczniów. Po tym wydarzeniu aż do II wojny światowej pełnił funkcję naczelnika Wydziału Administracji w Urzędzie Morskim w Gdyni.

W czasie wojny został zmuszony przez

hitlerowców do robót przymusowych. Szczególnie bolesna była też dla niego śmierć żony, która została zamordowana w okolicach Dreżna.

W okresie powojennym aktywnie działał na rzecz odbudowy floty handlowej. Ponownie powierzono mu funkcję dyrektora Szkoły Morskiej, której był wykładowcą aż do śmierci, 17 sierpnia 1964 r.

Pomimo licznych sukcesów, jakie odniósł i dowodów uznania w postaci wielu wysokich odznaczeń państwowych, pozostał skromnym człowiekiem, prowadzącym wręcz ascetyczny tryb życia. Pelen poświęcenia dla ludzi i idei, realizował marzenia o budowie polskiej marynarki handlowej.



**Michał Maryniak**

#### Bibliografia:

##### Zródła:

Garnuszewski Z., *Non omnis moriar, maszynopis w zbiorach Sekcji historii miasta Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie.*

Garnuszewski A., *Pierwsze lata Państwowej Szkoły Morskiej, rękopis w zbiorach Sekcji historii miasta Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie.*

##### Literatura:

Landowski R., *Nowy Bedeker Kociewski*, Gdańsk 2002.

Pałubicki W., *Obyczaje i tradycje morskie*, Gdynia 1986.

Widernik M., *Garnuszewski Antoni*, [w:] *Słownik Pomorza Nadwiślańskiego*, pod red. Stanisława Gierszewskiego, Gdańsk 1994.

### Gustaw Adolf (1594-1632)

Jedną z bardziej znanych postaci historycznych, które gościły w Tczewie był Gustaw Adolf. Ten wojowniczy król szwedzki przyszedł na świat 9 grudnia 1594 r. w Sztokholmie. W 1611 r. objął tron, jednakże innym pretendentem do niego był polski władca – Zygmunt III Waza. Gustaw Adolf wzmocniwszy się w swoim kraju postanowił wymusić na Rzeczypospolitej uznanie swojego tytułu. Uważał się za inteligentnego człowieka, znał bardzo dobrze kilka języków, a co najmniej dziesięć powierzchownie.

Szwedzki król wiedział, że najlepszym pomysłem będzie zaatakowanie Gdańska, ówczesnie najbogatszego miasta Polski. Wojska szwedzkie ruszyły na czele potężnej floty, złożonej ze 125 okrętów i statków transportowych, które wiozły 14 000 żołnierzy. Sam Gustaw Adolf wraz z 7000 żołnierzami wylądował 6 lipca 1626 r. w Piławie. Następnie maszerując w kierunku Gdańska zajął Braniewo, Frombork, Elbląg i Malbork. Szybko też zdobyto Tczew, Gniew i Starogard. Tym samym Szwecja objęła panowanie nad południowym wybrzeżem Bałtyku. Jednakże najważniejszego celu szwedzkiego nie udało się zrealizować – Gdańsk pozostawał ciągle niezdobyt.

Silna obrona tego miasta była w dużej mierze zasługą samych gdańszczan. Rzeczpospolita dopiero zbierała swoje oddziały. Do pierwszego starcia pomiędzy wojskami polskimi a szwedzkimi doszło pod Gniewem i skończyło się przegraną Polaków. Jednakże król Zygmunt III postanowił ruszyć na północ i w końcu rozbił obóz w okolicach dzisiejsze-

go Czarłina, w ten sposób odciął Szwedom drogę do Gdańska. Wkrótce dowództwo nad oddziałami polskimi objął hetman Stanisław Koniecpolski, wielki zwycięzca nad wojskami tatarskimi.

Gustaw Adolf zimę 1626/1627 roku postanowił spędzić w Szwecji. Dopiero w maju 1627 r. przybył na południowe wybrzeże z nowymi oddziałami. Jego celem było zaatakowanie Gdańska. Jednakże wcześniej musiał rozprawić się z wojskami polskimi stacjonującymi pod Tczewem.

Przed samą bitwą Gustaw Adolf dysponował ponad 10 tys. ludzi, bardzo dobrze uzbrojonych. Hetman Koniecpolski mógł liczyć tylko na wsparcie 8 tys. osób. Jednakże już przed rozpoczęciem bitwy „Lew Północy”, jak zaczęto zwać w Europie króla szwedzkiego, miał niezwykle pecha. W czasie rutynowego rozpoznania straż królewska pozostała nieco w tyle, czego nie omieszkali wykorzystać Polacy. Gustaw Adolf musiał ratować się szybką ucieczką do swojego obozu.

Bitwa trwała dwa dni. Podczas pierwszego z nich królowi szwedzkiemu nie udało się wpuścić hetmana Koniecpolskiego w prymitywną pułapkę strategiczną. Drugiego dnia wojska szwedzkie, błędnie sądząc, że polski dowódca został przypadkowo zabity, brańworo zaatakowały obóz polski. Jednakże podczas szturmowania wojowniczego Szweda wystrzelił przypadkowo Polak, Samuel Nadolski. Wskazał on cel dwóm strzelcom. Jeden z nich ranił tak dotkliwie Gustawa Adolfa, że ten spadł z konia.

W taki sposób bitwa, która miała zadecydować o dalszych dziejach Pomorza, skończyła się. Król Szwecji poważnie ranny, nie chciał aby starcie zostało rozegrane pod jego nieobecność. Rana znajdująca się w okolicach prawego



obojczyka mocno dawała się we znaki Gustawowi. Dlatego został on umieszczony w tczewskim klasztorze dominikańskim, gdzie leczył się kilka miesięcy. Kula zraniła system nerwowy, zaś prawa ręka króla Szwecji stała się prawie bezwładna. W ten niemiły sposób nasze miasto zapisało się na zawsze w pamięci Gustawa Adolfa.

Bitwa pod Tczewem była jedną z wielu porażek szwedzkiego króla. Szwedzi nie pokonali wojsk Koniecpolskiego i tym samym nie mogli przystąpić do ataku na Gdańsk. Wojna polsko – szwedzka toczyła się do 1629 r. Trzy lata później śmierć dosięgła wielkiego dowódcę w czasie bitwy pod Lützen, 6 listopada 1632 r.

**Piotr Paluchowski**

#### Na podstawie:

M. Bielski, W. Rezmer, *Bitwy na Pomorzu: szkice z dziejów militarnych Pomorza Nadwiślańskiego (1109-1945)*, Gdańsk 1993.

## W Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły II wojna światowa - żywa lekcja historii

Samodzielna Grupa Odtworzeniowa „POMORZE” oraz Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły w Tczewie serdecznie zapraszają na rekonstrukcję wydarzeń z czasów II wojny światowej. **30 i 31 sierpnia 2008 r. w godz. 12.00 – 17.00** będzie okazją, żeby poczuć atmosferę wydarzeń sprzed 69 lat. Na terenie Centrum powstaną dwa posterunki graniczne: polski i niemiecki (m.in. z wozem pancernym). W trakcie trwania pokazu przechodnie oraz goście zostaną wylegitymowani, będą im wręczane karty mobilizacyjne od wojska polskiego lub prze-

puszki graniczne od wojska niemieckiego. Przez cały czas trwania rekonstrukcji okolice Centrum oraz Urzędu Miasta będą patrolowane, a na terenie miasta zostaną wywieszane obwieszczenia mobilizacyjne z sierpnia 1939 r.

Serdecznie zapraszamy!



1 września

## 69. rocznica wybuchu wojny

### Program obchodów

#### w Tczewie:

godz. 10.15 – zbiórka przy jednostce wojskowej, ul. Wojska Polskiego  
godz. 10.30 – przemarsz do ul. Jana z Kolna

godz. 11.00 – meldunek, hymn narodowy, wciągnięcie flagi narodowej na maszt  
godz. 11.10 – uroczystości przy Tablicy Pamiątkowej, wystąpienia okolicznościowe, Apel Poległych, salwa honorowa, modlitwa, składanie kwiatów

godz. 12.00 – zakończenie obchodów w Tczewie, przejazd autokarami do Szymankowa

#### w Szymankowie:

godz. 12.30 – 12.55 – zbiórka w kościele parafialnym

godz. 13.00 – msza św.

godz. 14.00 – przemarsz od kościoła do dworca PKP, złożenie kwiatów

godz. 14.20 – przemarsz do pomnika

godz. 14.40 – uroczystości przy pomniku

godz. 15.10 – składanie kwiatów pod pomnikiem

godz. 15.40 – zakończenie uroczystości  
**Zwiedzanie Izby Pamięci w szkole w Szymankowie godz. 10.00-12.00, 15.00-17.00.**



## Wznowienie książki wielkiego Kociewiaka

### „Tczew w czasie i przestrzeni”

Do sprzedaży trafiła książka „Tczew w czasie i przestrzeni” Romana Landowskiego, wydana przez Kociewski Kantor Edytorski – sekcję wydawniczą Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie. Obecna edycja, nieco zmieniona, tu i ówdzie poprawiona, zawarła obie części w jednym woluminie. Różni się też uproszczonym tytułem i innym kształtem edytorskim.

Dedykowana jest: *Mieszkańcom Tczewa, przede wszystkim młodym, by lepiej poznali swoje miasto.*

Poprzednie dwa tomy – część pierwsza „Od osady do miasta” została wydana w 1995 roku przez „Gazetę Reklamową” – prywatną

oficynę wydawniczą Józefa Goliczkiego, a druga część „Ludzie i zdarzenia” w roku następnym. Aktualna publikacja wydana została w twardej oprawie w formacie 17 x 24 cm, s. 416, ilustrowana.

Można ją nabyć w tczewskich księgarniach oraz w sklepiku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. J. Dąbrowskiego 6 w cenie 25 zł.



## I Kociewski Konkurs Literacki im. Romana Landowskiego

Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej i Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie serdecznie zapraszają dzieci i młodzież z Kociewia do udziału w I Kociewskim Konkursie Literackim im. Romana Landowskiego. Celem konkursu jest przybliżenie dorobku literackiego Romana Landowskiego - zmarłego w 2007 r. poety, pisarza, wybitnego regionalisty Kociewia. I Kociewskiemu Konkursowi Literackiemu towarzyszyć będzie konkurs plastyczny na ilustracje do utworów R. Landowskiego.

Organizatorom zależy na popularyzacji kultury żywego słowa, promocji twórczości artystycznej młodych ludzi, propagowaniu uniwersalnych i regionalnych wartości kultury Kociewia, zgodnie z mottem Romana Landowskiego - Honorowego Obywatela Miasta Tczewa - *Najważniejsze, by w twórczości swojej ślad o ziemi najbliższej zostawić.*

### Kategorie konkursowe:

- recytacje poezji i prozy
- programy poetycko-muzyczne
- inscenizacje
- poezja śpiewana
- juvenilia literackie (młodzieżowe utwory twórcy).

W konkursie mogą wziąć udział reprezentacje przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a w kategorii juveniliów także studenci wyższych uczelni.

**Eliminacje kategorii: recytacje, poezja śpiewana, programy poetycko muzyczne, inscenizacje przewidziano na 13 listopada, zaś finał konkursu - 14 listopada br.**

Szczegółowy program I Kociewskiego Konkursu Literackiego im. Romana Landowskiego zostanie podany w terminie do 20.10.2008 r. na stronach internetowych: www.tczew.pl oraz www.tmzt.tczew.pl i www.mbp.tczew.pl. Będzie ponadto przekazany

drogą elektroniczną do placówek, które w zgłoszeniu podadzą adres e-mail.

**Termin nadsyłania prac plastycznych oraz zgłoszeń na konkurs literacki upływa 10 października br.**

Adres organizatora:

**Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta**  
ul. J. Dąbrowskiego 6, 83-110 Tczew,  
tel. 058 531 35 50, e-mail: mbp@mbp.tczew.pl lub mbp.tcz.pl.

Więcej informacji, także regulamin konkursu, bibliografia utworów Romana Landowskiego, karta zgłoszenia znajdują się na stronach internetowych organizatorów: www.tmzt.tczew.pl oraz www.mbp.tczew.pl.



**Panorama Miasta – Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa**  
**Rada Programowa: przewodniczący – Kazimierz Ickiewicz**  
członkowie – Zenon Drewa, Mirosław Półośki, Włodzimierz Mroczkowski, Grażyna Antczak, Tomasz Jezierski, Gertruda Pierzynowska, Zyta Mysza, Ludwik Kiedrowski.  
**Redaktor naczelny – Małgorzata Mykowska.**  
**Urząd Miejski Tczew, Biuro Promocji Miasta ☎ 77-59-322**  
**Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta,**  
ul. J. Dąbrowskiego 6, ☎ 531-35-50; 531-36-37

# Fala za Fala

Życie codzienne na okrętach  
Polskiej Marynarki Wojennej  
w okresie II wojny  
Światowej.

Stowarzyszenie Lastadia i Gdańskie  
Towarzystwo Fotograficzne zapraszają  
na otwarcie wystawy fotograficznej  
zdjęć wykonanych z negatywów  
ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich  
w Poznaniu.

Centrum  
Wystawienniczo-  
Regionalne Dolnej  
Wisły w Tczewie,  
ul. 30 stycznia 4.

**Finisaż 30 sierpnia  
o godz. 16.00**

**Wystawa czynna  
od 1 do 30  
sierpnia 2008 r.**

z okazji obchodów  
90-lecia Polskiej  
Marynarki Wojennej  
oraz 55-lecia  
Muzeum Marynarki  
Wojennej.



**GDAŃSKIE  
TOWARZYSTWO  
FOTOGRAFICZNE  
STOWARZYSZENIE  
TWÓRCÓW**



**BIBLIOTEKA  
RACZYŃSKICH**



Pamiątkowe zdjęcie  
z ORP Krakowiak.

Partnerzy:

Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu,  
Muzeum Marynarki Wojennej,  
Centrum Wystawienniczo-  
Regionalne Dolnej Wisły,  
Klub Marynarki Wojennej „Riwiera”.

Patronat medialny, sponsor:

**MORZE**  
morska gazeta